Başmuharriri:
Ahmet Emin YALMAN
VATANEVİ — Cağaloğlu, Molla Fenari S. 32
Telefon: 24136 — Telgraf VATAN İst.
26 MART 1941
ÇARŞAMBA

VATAN

Fiyatı: 5 Kuruş — SİYASİ SABAH GAZETESİ — Yıl: I — Sayı: 212

KEZBAN
Muazzez Tahsin Berkand'ın
Edebî Romanını
1 Nisanda Neşre Başlıyoruz

Gideceğimiz Yol Muayyendir

Bu Yol, Emniyetimiz ihlâl Edilmek istendiği Gün, Son Ferdimize Kadar Ana Yurdu Atalarımıza Lâyık Bir Kahramanlıkla Müdafaa Yoludur

Bay Şemsettin Günaltayın dün şehrimizde verdiği konferansı büyük bir alâka ile dinleyen muazzam kalabalığın ufak bir kısmı

Dün İstanbul Üniversitesi konferans salonu sayılı günlerinden birini yaşamış ve salona sığmayıp dışarıda toplanan on bine yakın genç, kendi duygularını ifade eden Büyük Millet Meclisi Reis vekili Şemsettin Günaltayı en büyük tezahüratla alkışlamıştır.

Şemsettin Günaltay zaman zaman coşkun alkışlarla kesilen nutkuna şöyle başladı:

— Muhterem vatandaşlarım,

Teknik medeniyetin heybetli harp vasıtaları insanlığı utandıran bir barbarlıkla çarpıştığı ve beşeriyetin karanlık ve meçhul bir afete doğru sürüklendiği şu zamanlarda, bütün dünyada olduğu gibi bizde de bir huzursuzluğun hüküm sürmesi pek tabiidir. Sinirleri gevşeten, umumi hayatı sıkan bu huzursuzluk zamanında, son umumî cihan buhranı karşısında memleketin durumundan vatandaşları haberdar etmeği faydalı gören Büyük Parti Ankarada, İstanbulda bu mevzua dair söz söylemek şerefini bana

(Devamı: Sa. 5, Sü. 5 te) —

Yunan Millî Bayramı

Cümhurreisimiz ve Cümhuriyetimiz Erkânı Kardeş ve Dost Elen Milletine Bütün Türklerin Duygusunu Belirten Mesajlar Gönderdiler

Ankara, 25 (A.A.) — Yunan millî bayramı münasebetile Reisicümhur ve Türkiye cümhuriyeti erkânı kardeş ve dost Yunan milletine bütün Türk milletinin duygusuna terceman olan mesajlar göndermişlerdir.

Reisicümhur İsmet İnönü Yunan milletine şöyle diyor:

Asil ve şanlı Yunan milletinin bu bayram gününde, millî vazifelerinin ifasında çocuklarının gösterdiği cesaret ve sebatı hayranlıkla selâmlamak için bilhassa zevk duymaktayım.

Türkiye Reisicümhuru
İsmet İnönü

Diğer taraftan Başvekil Dr. Refik Saydam da hayranlığını şu satırlarla ifade etmektedir:

Kahraman Yunan milletinin millî bayramını kutladığı bu günde, davaların en haklı ve en asîli olan istiklâli uğrunda yaptığı mücadelede gösterdiği cesaret ve sebat için derin hayranlığımı ifade etmekle bahtiyarım.

Başvekil Refik Saydam

★

Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak da aşağıdaki mesajı göndermiştir:

Türk milleti dost ve müttefik memleketin millî bayramına yürek birliği ile iştirak etmekte, ordularının kahramanlığını ve milletinin manevî kıymetlerini hayranlıkla takip eylemekte ve ona kahramanlığına ve fedakârlıklarına lâyık bir istikbal dilemektedir.

Genel Kurmay Başkanı
Mareşal Fevzi Çakmak

★

Nihayet Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu da duygularını şu mesajla ifade etmektedir:

Dost ve müttefik memleketin millî bayramı münasebetile, hararetli tebriklerimi bildirir ve millî mirasını korumak için ecdadının menkıbelerine yeni bir şan ve şeref sayfası ilâve eden kahraman ordusunu heyecanla selâmlarım.

Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu

Yunan Millî bayramına ait Atina telgrafları 5 inci sayfamızdadır.

Sa Majeste Elenler Kralı

Ufku Berraklaştıracak Bir Tebliğ

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Sovyetler Birliği ile Türkiyenin Ankarada türkçe, Moskovada rusça olarak neşrettikleri tebliğ, günün en mühim hâdisesini teşkil ediyor. Bütün dünyada devlet adamları, gazeteciler, radyo tefsircileri ve her sınıf halk bugün, yarın bu hâdise etrafında zihin yoracaklardır.

Türkiye ile Sovyetlerin, dünyanın bu karanlık günlerinde, böyle bir karşılıklı tebliğ neşretmeleri, ehemmiyeti elbette inkâr edilemiyecek bir hâdisedir.

Sovyet Rusya ve Türkiye, sulh ve emniyeti kendileri için ve bütün dünya için ayni şiddetle istiyorlar. Bu asayişsiz zamanda harbin kendi taraflarına yayılmamasını temin için ayni itidal ve basiretle hareket ediyorlar.

Harbin kendi müşterek emniyet sahalarına sıçramamasındaki alâka ve menfaatleri de bir ve müşterektir. Bu bakımdan birbirlerile olan münasebetlerinde tam bir berraklık ve emniyet hüküm sürmesine ihtiyaç duymaları pek tabiidir.

Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki kavgaya tutuşan memleketlerin, bulanık vaziyetler ve anlaşmamazlıklar uyandırmakta ve bunları kendi hesaplarına kullanmakta menfaatleri vardır. Bu cümleden olarak vakit vakit Sovyet Birliğini bize karşı bir ummacı diye kullanmak istemişler ve harici bir tecavüze uğrarsak Sovyetlerin bu müşkülâttan istifade ederek bizim aleyhimize bir takım gayeler elde etmeğe kalkışacakları yolunda şayialar yaymışlardır.

Bir müddettenberi bazı yabancı matbuatta, Türkiye harbe girdiği takdirde Sovyetlerin kendisine güçlükler çıkaracağı yolundaki haberler üzerine komşu Sovyetler hükûmeti hakikate uygun olmayan bu neşriyat etrafında

(Devamı Sa. 5, Sü 4 de) +*+

İngiltere İmzadan Evvel Yugoslavyaya Bir Nota Verdi

Londra, 25 (A.A.) — İngilterenin Belgrat elçisinin Yugoslavya Hariciye Nazırına Viyanaya hareketinden evvel vermiş olduğu notanın metni şudur:

Ekselâns,

1 — İngiltere hükûmeti, Yugoslav hükûmetinin siyasetine karşı büyük bir anlayış göster-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 1 de) —

Prens Pol

Yugoslavya Üçlü Pakta İltihak Etti

Mihver Devletleri Asker Kıtaları veya Asker Kıtaları Nakliyatı Geçirmiyecekler

Viyana, 25 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Almanya, İtalya ve Japonya arasında 27 eylûl 1940 da aktedilen üçlü pakta Yugoslavyanın iltihakı hakkındaki protokolu Almanya hariciye nazırı Von Ribbentrop, İtalyan hariciye nazırı Kont Ciano ve Japonya

(Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) ★

Svetkoviç Yugoslavyanın Siyasetini İzah Etti

Viyana, 25 (A.A.) — (D.N.B.) Yugoslavyanın üçlü pakta iltihakı münasebetile Yugoslav Başvekili B. Tzvetkoviç, Yugoslav hükûmeti namına aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Yugoslavya harici siyasetinin başlıca ve hemen hemen yegâne gayesi Yugoslav milletine sulhu muhafaza etmek ve emniyetini tarsin eylemektir.

«Yugoslavya, daha müşterek menfaatlerin birleşmesinden evvel dostluk ve tam itimattan mülhem olan en iyi münasebetleri Almanya ile idame ediyordu.

«Yugoslavyanın sulçu siyaseti, milletimizin menfaat ve duygularına tamamile uygundur. Memleketimizin son senelerde imzaladığı bütün siyasî ve iktısadî muahedeler Avrupanın bu kısmında daha iyi teşkilâtlı bir sulh tahakkuk ettirmek arzusundan mülhem olmuştur.

«Bugün Yugoslavya, üçlü pakta iltihak ederken bunu, pakt devletlerile, Almanya, İtalya ve Japonya ile işbirliğinde bulunarak kendisine sakin bir istikbal temin etmek düşüncesile yapmaktadır. Yugoslavya yeni Avrupa teşkilâtına kendi hesabına yardım etmekle kendisi için olduğu gibi Avrupa camiasına olan en yüksek vazifesini de ifa etmektedir.»

Graçyani Vazifesinden Affedildi

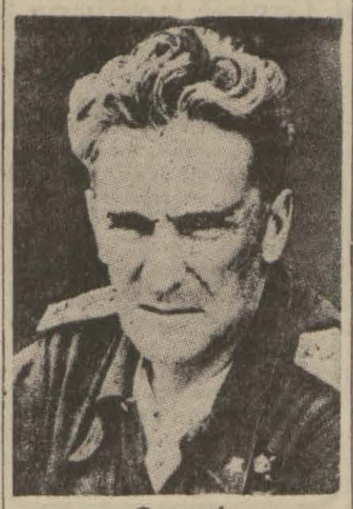

Graçyani

Roma, 25 (A.A.) — Stefani ajansından:

Ordu erkânıharbiye reisi, Libya valisi ve Şimali Afrika kuvvetleri başkumandanı İtalya Mare-

(Devamı Sa. 5 , Sü. 2 de) *Ş*

Adisababa Yolunda İngiliz Kuvvetleri Şarkî Habeşistanda Son İtalyan Müdafaa Hatlarını Yardılar

Düşman Kısmı Küllîsi Avaş Irmağı Hattına Çekildi

Hartum, 25 (A.A.) — Reuter muhabiri bildiriyor:

Şiddetli bir muharebeden sonra Ciciga'dan gelen ve garp istikametinde ilerliyen İngiliz İmparatorluk kuvvetleri, şarkî Habeşistandaki dağlık arazide bulunan son İtalyan müdafaa hatlarını yarmışlardır. Bu kuvvetler, Ciciga'nın garbında Marda boğazından geçerek Harrar'a doğru ilerliyorlar. Harrar'ın ötesinde Adis-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de) ×

Ribentrop'un Nutku

"Almanyanın Balkanlarda Araziye Müteallik veya Siyasî Hiç Bir Menfaati Yoktur,,

"Yegâne Gayesi Yabancı Bir Devletin Bu Sahayı Ele Geçirmesini Önlemektir,,

Viyana, 25 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Almanya hariciye nazırı B. Von Ribbentrop Yugoslavyanın üçlü pakta iltihakı münasebetile Belvedere şatosunda yapılan imza merasimi sonunda irad ettiği nutukta Balkanlara nakli kelâm ederek şöyle demiştir:

Şimdiye kadar yabancı nüfuzların faaliyet sahnesi olan Balkanlar için bilhassa mesud neticeler doğuraca-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 2 de) +

Hürriyet Apartmanı

SEDAT SİMAVİNİN PİYESİ DÜN AKŞAM OYNANDI

(Yedi Gün) sahibi, arkadaşımız Sedad Simavi'nin (Hürriyet apartımanı) adile yazdığı orijinal ve telif piyesi dün akşam Şehir Tiyatrosunda oynandı ve çok alâka celbetti.

Piyesin tenkidini ayrıca neşredeceğiz.

Resmimiz Galib'i, baş rolde yaverandan Arif Paşa halinde gösteriyor.

Bugün Dünya Vaziyeti

Ajans ve Radyo Gazetesine Göre Günün En Mühim Hâdiseleri

★ **Dost ve kardeş Yunan milletinin millî bayramı münasebetile Cümhurreisimiz ve hükûmetimiz erkânı bütün Türk milletinin hissiyatına terceman olan mesajlar gönderdiler.**

★ **Yugoslavya üçlü pakta iltihak etti.**

★ **Alman hariciye nazırı Almanyanın Balkanlarda hiçbir arazi ve ya siyasi menfaati olmadığını beyan etti.**

HALKIMIZ PAKTI GAYET İYİ ANLAMIŞTIR

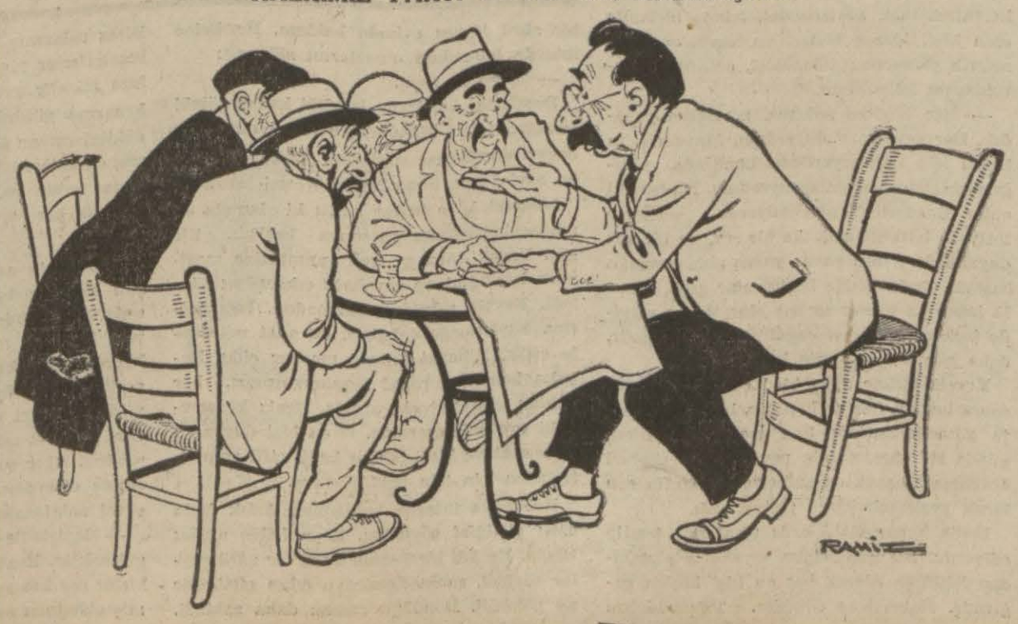

— Haberiniz var mı? Yugoslavyayı da üçlü pakete sokmuşlar...

GÜNÜN SESİ

Adsız Kahramanlar

Yazan:
REŞAT NURİ

Harbin kahramanları yalnız cephelerin ön safında çarpışanlar; zırhlı arabalara tırmanmak, pike tayyareleri içinde canlı yıldırımlar gibi havadan yere atılmak tarzında hârikalar yaratanlar değildir.

Türkün harbe «düğün, bayram» diyen eski sözünü bir teşbih ve temsil saymamalıyız. Mukaddes bir gaye uğruna dövüşmekte, ateşlerin ortasında kendini bir ateş gibi görerek ileri atılmakta yüksek bir sinir ve insan gururu zevki vardır. Berlin ve Londra göklerinden kanatları tutuşmuş pervaneler gibi dökülen genç çocukların lâyık oldukları mükâfatın bir büyük kısmını bu zevkte bulduklarına hiç şüphe etmemelidir.

Kahramanların bir de silâhsız, üniformasız, hattâ adsız sansız nevileri vardır ki ruh kuvvetleri hiçbir zaman ötekilerinkinden aşağı görülmemek lâzımdır. Rasgele bir misal: Atlas denizinde gece gündüz mekik dokuyan şileplerin küçük moçolarından ateşçilerine kadar bütün tayfası.

Bunlar görünüşte gündelik ekmeklerini kazanan işçilerdir. Son zaferlerde en büyük kahramanlar kadar payları bulunacağı halde belki onlarla tarih bile meşgul ol-

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Casuslar Casusu

Trebiç Linkoln'un

7

Hayat ve Maceraları

Toplıyan ve nakleden: İHSAN BORAN

Tertip edilen teşebbüs akim kaldıktan sonra, Trebiç'in Almanyada kalması tehlikeli idi. Belki bir harp divanı kurularak kendisini tevkif edecek, Münihte ne maksatla bulunduğunu, Hitler ve Ludendorf ile niçin beraber çalıştığını soracak, kendisinden can sıkıcı izahat isteyecekti.

Artık, Londraya dönemezdi. Entelicens servisin kendisini affetmesi, yaptığı aykırı hareketleri hoş görmesi ihtimali kalmamıştı. Entelicens servise ait bir ajan, ihanette bulundu mu, veya aldığı vazifeye aykırı hareket etti mi, kurtulması imkânsızdı. Derhal Londraya davet edilir, daha büyüklerin kurduğu bir mahkeme huzurunda gizlice mahkeme olunur ve ekseriya ölüm cezasına mahkûm edilirdi. Ölüm cezasına mahkûm edilen ajanı artık kimse kurtaramazdı. Trebiç'den evvel, on kadar ajan böyle muhakeme edilmiş ve ölüme mahkûm edilmiş bulunlardan pek azı, sırtını keskin bir hançerden veya beynini sivri bir kurşundan kurtarabilmiştir.

Artık Entelicens Servis ile Trebiç arasında geniş bir uçurum açılmış. Bu şeytan adam, Londra da aleyhinde verilen kararı ihtimali haberdar olmuştu. Belki de sükûna, kendisini toparlamağa ihtiyacı vardı. Trebiç, 1923 hareketinin suya düşmesi ile macerasız kaldı. Londraya da dönmek istedi. Esrarengiz bir şekilde Almanyadan ve Avrupadan kaybol du. İzini hiç bir yerde, hiç kimse bulamadı.

Aradan iki sene geçti. İngiliz Avam kamarasının sabık mebusundan, Hitlerin, Ludendorf'un mesai arkadaşından kimse bahsedildiğini işitmiyordu. Nereye saklanmıştı? Ne yapıyordu, nasıl yaşıyordu? Bunların hepsi birer sır, birer meçhuldü.

Trebiç gibi bir adam, delice bir harekette Allah canını almadıkça ortadan tamamile kaybolmaz. Fakat 300 bin adam kullanan Entelicens servis bile ancak üç sene sonra aldığı bir telgrafla Trebiç'in Seylân adasında olduğunu öğrenebildi.

Yukarıda anlattığım veçhile Trebiç oğlunu idam sehpasından kurtarmak ümidile Londraya o kısa telgrafı cekmiş, oğlu uğrunda iki sene sonra yerini belli etmişti. Fakat Entelicens servis, Trebiç'in Seylân'da Buda rahibi bulunduğuna inanamadı. Bir ajanın Seylândan verdiği malûmatı kâfi görmedi. Müstemleke gizli hizmet servisine dahil bir ajanı acele Seylân adasına gönderildi. Fakat bu ajan da ayni raporu verdi. Trebiç Seylânda bir buda manastırında Buda rahibi idi, ayaklarında siyah sandallar taşıyor, şeytan melek görünmeğe çalışıyordu. İsmini de değiştirmiş ti: Chao Kung.

Trebiç yeni bir komedi oynuyordu. Evvelce ecdadının dini olan Yahudiliği terketmişti. Şimdi hıristiyanlığa karşı (Gutama) nın emirlerini tutuyordu. Trebiç her şey yapabilirdi. Sabahın altısından akşamın dokuzuna kadar dinî nidalar çekiyor, soğuk taşın üstünde kımıldamadan saatlerce bağdaş oturuyor, uzun açlıklara uzun ibadetlere tahammül ediyor Buda manastırının uzun ve ağır mahrumiyetlerini sabırla karşılıyordu. Trebiç demek hareket ve mücadele demektir. Başkalarına karşı olduğu kadar kendi nefsine karşı da mücadele etmesini biliyor. Fakat dünyada dörtbaşı mâmur adam yoktur, Trebiç'de büyük bir noksanlık vardı. Kuvveti ve kudreti bol olan bu adamın imanı, itikadı yoktu. Onu ne kendisinde ve ne de başka bir yer de bulabildi. Eğer daha genç yaşta iken, bizim anladığımız mânâda bir iman, bir itikat bulabilseydi, Trebiç'in hayatında bir düzen, bir vahdet olurdu.

Fakat mukadderat önüne yepyeni, hiç bilmediği ve tatmadığı bir acı çıkardı: Oğlunun idamile yüreği sızladı ve kader ona nefret etmesini öğretti. Macera ve tehlikeden başka bir şey tanımamış kalbi, nefretle köpürdü, harekete geldi. Yahudi kanı dolaşan damarlarında nefret hissi, sürekli sel gibi akmağa başladı. Oğlunun idamile duyduğu acı üzerine, Entelicens Servisin kendisini ölüme mahkûm etmesi, ve aleyhine kurulan kaçırma teşebbüsleri kalbin de uyanan nefreti körükledi, kızıştırdı; ve nihayet Britanya imparatorluğunun birinci sınıf düşmanları arasında yer aldı.

Trebiç, oğlunun başında kopan faciayı öğrenince, onu kurtarmak ümidile Seylân adasında tekrar ortaya çıktı. Ve Londraya doğru yola çıktığını bildiren telgraflar yağdırdı. Zaten macera ve tehlikeye düşkün olan bu adam, ömrünün sonuna kadar Buda manastırında dünyadan uzak yaşıyamazdı. Bir gün nasıl olsa yeni bir maceraya atılacaktı.

2 - Mart - 1926 günü, Trebiç Marsilyadan trene binerek Parise hareket etti. Ve tekrar ortadan kayboldu. Onu ancak iki sene sonra Asya kıtasında, (Siyam) ın hükûmet merkezi olan (Bangok) şehrinde ve bir Buda mâbedinin karanlık bir hücresinde bulacağız.

V

Loid Corcun bir sözü ve Buda Rahiplerinin yemini

Trebiç, ilmile ve şeytan zekâsile Loid Corcun bile takdir ve itimadını kazanmıştı. Fakat çok geçmeden o da Trebiç'in İngiltere için belâlı bir adam olduğunu anladı ve fikrini değiştirdi.

Bir gün Loid Corc'a Trebiç hakkında ne düşündüğünü sormuşlar; kısaca şu cevabı vermiş:

— Trebiç mi? Zehirli bir ok..

Trebiç Paristen Asyaya döndükten sonra, Loid Corcu yalancı çıkarmadı. Orada, İngiltere aleyhine yaptığı işlerle zehirli bir ok olduğunu ispat etti.

Buda mezhebine girenler, Buda âdeti üzere bir «kan yemini» yaparlar. Bu yeminin merasimi şöyledir:

Önce ateşte kızdırılmış bir demir parçasile, yemin edecek adamın sol bileğinde bir yara açılır. Bu yaradan kan damla damla akmağa başlar. Bu sırada adam (ya bancıların Asya kıtasına ayak basmaması için bütün hayatınca mücadele edeceğine bu gaye uğrunda öleceğine) dair yemin eder.

Buda rahipleri, Buda mezhebinde olan insanlar, Asya kıtasında Avrupalı görmeğe tahammül edemezler. Buda rahibi olan ve kan vemini veren Trebiç'in nazarında da bir tek yabancı vardır: İngiliz.

(Arkası var)

ŞEHİR HABERLERİ

Belediyede:

Yol İnşaatı İçin 500 Bin Lira Yüksek Kaldırım Tanzim Edilecek

Önümüzdeki senenin yol faaliyeti bir hazırandan itibaren başlayacaktır. İnşaat için Belediye bütçesinden 500 bin liralık bir tahsisat ayrılmıştır.

Yapılan programa göre önümüzdeki senede Yüksekkaldırım esaslı bir surette ıslah edilerek Karaköyle Tüneli birbirine bağlayan bu yol halkın kolayca gidip gelmesi için tanzim olunacaktır.

Taksim bahçesi yanından, Dolmabahçeye inecek olan Mete caddesi de asfaltlanacaktır. Ve Taksim - Harbiye yolunun ikinci kısmı olan sol tarafın da inşaatına ve asfaltlanmasına başlanacaktır.

Kerestecilerde Meyva Hâlinin önü, arabaların buradan mütemadiyen geçmesi dolayısile parke olacak ve tretuarlar da yapılacaktır.

Beyazıt Meydanı Genişliyor

Beyazıt meydanının açılmasına devam edilmektedir. İstimlâk edilen yerler de yıktırılmakta ve enkaz derhal kaldırılmaktadır.

Bu meydanı doğrudan doğruya Tramvay idaresi asfaltlayacak ve tanzim edecektir. Buradan çıkacak olan parkelerle de Fatihle Edirnekapı arasında Fevzipaşa caddesi üzerinde bulunan toprak sokaklar yapılacaktır.

Yakında Sultanahmet meydanının da tanzimine başlanacaktır.

İnönü Gezisi

Taksim bahçesile Taksim meydanı arasındaki İnönü gezisinin istimat duvarları 3/4/941 gününde münakasaya konacaktır. Yapılan keşfe göre bu duvar 26 bin liraya inşa edilebilecektir.

Gezideki mecraların münakasası da yarın Daimî encümende 13,500 lira üzerinden yapılacaktır.

Yerli Kumaşlar Ucuzluyor

Fabrikalarımız Bazı Şehirlerde Satış Şubeleri Açacaklar

Hükûmetimizin bütün dokuma ve mensucat fabrikalarına karşı gösterdiği geniş himaye yeniden arttırılmıştır. Fabrikaların ihtiyacı olan iptidaî maddelerin muayyen fiyatlarla temin edilmesi de son bir karar iktızasındandır. Hükûmet, gerek kendi murakabesi altında gerekse hususi müessese halinde çalışan fabrikalara halkımızın ihtiyacı olan bütün kumaşları yaptırmak için teşebbüste bulunmuştur. Fabrikatörlerle İktısat ve Ticaret Vekâletleri arasında başlamış olan görüşmelere devam edilmektedir. Prensip itibarile yerli fabrikalarımız hükûmetin göstereceği şehirlerde praken de satmak üzere kumaş satış şubeleri açacaklardır.

Bu satış şubelerinde toptan yüzde 8,5 ve perakende satışlar için de malın cinslerine göre yüzde 25 e kadar kârla satış yapılacaktır. Fabrikaların imal edecekleri yünlü kumaşlar, ipekli ve pamuklu mensucat, kunduralar ve sun'i ipekten yapılacak mamulât bu satış şubelerinde satılacaktır. Hükûmet fabrikaların ihtiyacı olan bütün ham maddeleri fabrikalara en ucuz fiyatla temin edebilmeleri için azami kolaylıklar gösterecektir.

Zati Sungura Taş Çıkaran Adam

Kendi Elini Kendi Bağlayıp Polisi Şaşırtmak İstemiş

Dün yapılan bir hırsızlık vak'asında Hüseyin adındaki suçlu, sihirbaz Zati Sungura taş çıkartacak bir marifet göstererek kendi kendini bağlamak suretile polisi şaşırtmak istemişse de, polis bu kurnaz adamın foyasını meydana çıkarmakta gecikmemiştir.

Galatada Karaköypalas karşısında Jozef Skode dün sabah dükkânına geldiği zaman bekçi Hüseyinin elleri kolları bağlı yatmakta olduğunu görmüştür. Jozefin adamları derhal koşarak Hüseyini bağlı vaziyetten kurtarmışlar ve bir yandan da polise haber vermişlerdir.

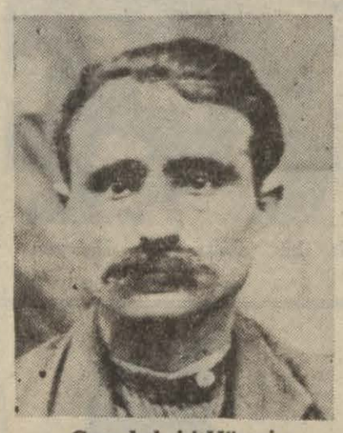

Gece bekçisi Hüseyin

Polis vaziyeti tetkik edince bekçi Hüseyinin dediği gibi dükkâna hariçten kimsenin girip kendisini bağlamadıklarını anlamış ve Hüseyini sıkıştırmağa başlamıştır. Hüseyin vaziyeti görünce itiraf etmekten başka bir çare bulamamıştır. Bunun üzerine kasadaki 614 liranın kendisi tarafından çalındığını söylemişse de polisler Hüseyinin ellerinin başka bir adam tarafından bağlanabileceğini gözönünde tutarak Hüseyinin şeriki cürmünü aramağa başlamışlardır.

Bunun üzerine Hüseyin ipleri istemiş ve evvelâ ayaklarını bağlamış, bilâhare büyük meharetle dişlerile ellerini bağlayarak büyük bir marifet göstermiştir. Hüseyinin marifetinden sonra polisler de kendisine bir meharet göstermişler ve bu açıkgöz hırsızı yakalayarak Adliyeye teslim etmişlerdir.

Giyim Eşya Fiyatları Tesbit Ediliyor

Fiyat mürakabe bürosu giyim eşyası üzerinde fiyat tetkiklerine başlamıştır. Komisyon, kundura işini Ticaret Odasına bıraktıktan sonra, mürakabe bürosunun diğer eşya üzerinde meşgul olması kararlaştırılmıştır. Mürakabe bürosu ilk iş olarak gömlek, kravat, çorap, pijama, mendil gibi eşyaların satış fiyatlarını tesbit etmektedir. Bu gibi eşyanın kalitelerine göre normal fiyatları tesbit edildikten sonra her biri üzerinde âzami kâr nisbetleri tayin edilecektir. Fiyatlar takarrür edince satışlar da ona göre yapılacaktır.

24 Saatten Fazla Dersi Olan Muallimler

Ankaradan avdet eden Maarif müdürümüzün, haftada yirmi dört saatten fazla dersi bulunan orta okul ve lise öğretmenlerinden Maarif Vekâletinin emrile bıraktıkları fazla dersler için muallim temini etrafında temaslarda bulunduğu ve bu hususta bazı direktifler aldığı öğrenilmiştir. Bu fazla derslere yeni öğretmenler tayin edilinceye kadar yine eski öğretmenler devam edeceklerdir. Sehrimizdeki lise ve orta okullardan bazılarının tat'il devresinde esaslı surette tamir edilmeleri için projeler hazırlanmaktadır.

İdare Âmirleri Daha Verimli Çalışacak

Dahiliye Vekâleti vilâyetlere yaptığı bir tamimle idare âmirlerinin çalışma şekilleri hakkında bazı direktifler vermiştir.

Çalışmanın daha verimli olabilmesi için muhtelif sahalarda ne şekilde hareket edileceği bildirilmektedir.

İthalât Birliğinden Bir Mümessil Ankaraya Gidiyor

İthalât birliklerinden birer mümessilin Ankaraya giderek Ticaret Vekâletile temaslarda bulunması kararlaştırılmıştır. Şehrimizden Kahve ve Çay İthalât Birlikleri umumî kâtip muavini Celâl Polatkan dün Ankaraya gitmiştir. İzmir ithalâtçılarından da bir zat gidecektir.

Piyasa Haberleri:

1030 Çuval Kahve YakındaPiyasaya Çıkarılıyor

Gümrüklerde bulunmakta olan 1030 çuvallık bir parti kahve bu hafta piyasaya çıkarılacaktır. Bu kahveler İndiya malıdır. Kahve Birliği bu kahveleri şehrimiz tüccarlarına tevzi edecektir. Bu hafta büyük bir parti kahvenin daha geleceği alâkadar tüccarlardan öğrenilmiştir.

Bulgaristanda Bekleyen Mallarımız

Memleketimize orta Avrupanın muhtelif memleketlerinden gönderilmiş olan ithalât eşyası vagonlar içinde olarak Bulgar topraklarında beklemektedir. Bu eşyanın kırk vagon kadar olduğu söyleniyor. Evvelce bu mallardan başka on vagon şehrimize getirilmişti. Vagonlarda bekleyen mallar arasında bilhassa makine aksamı, yedek parçalar, elektrik alâtı ve malzemesi, demir eşya, bir miktar kâğıt ve sairedir. Bu mallar evvelce verilmiş siparişlere aittir.

Lüks Mağaza Sahipleri Komisyonun Kararına İtiraz Ediyorlar

Lüks mağazaların yerine sınıf halinde dereceli olarak mağazalar ayrılmasını alâkadar mağaza sahipleri kabul etmemektedirler. Bilhassa yüksek kaliteli malları satan mağazacılar bu şeklin vereceği kâr nisbetlerini az görmektedirler. Hattâ bu kârın mağazaların masarifini karşılayamıyacağını da iddia ediyorlar. Mağazaların tasnifi için bu mağazaların yalnız kazançlarının değil masraflarının da tetkiki istenilmektedir. Mağaza sahiplerinden bir kaç kişinin Ankaraya giderek Ticaret Vekâletile temaslarda bulunacakları haber veriliyor.

Kadın Kunduraları

Kadın kunduraları için de Ticaret Odası bir rapor hazırlayacaktır. Kadın kundura tiplerinin bir iki güne kadar Odaya getirileceği haber alınmıştır. Ticaret Odası bütün kunduraları tetkik ve fiyatlarını tesbit ettikten sonra komisyona tevdi edecek ve Vekâletten de tasvip kararı gelince, halk tipi kunduraların satış fiyatları ilân edilecektir.

PİYASA HAREKETLERİ:

Almanlara Tütün Satıldı

Hububat ve yağlı tohumların satışları gevşemiştir. Almanyaya sevkiyatın geri kalması ve mevcut stoklardan satılanların da henüz muamelelerinin ikmal edilmemesi bu gevşeklikte amil olmuştur. Depolar henüz boşalmamıştır. Yer fıstığı üzerinde biraz satış olmuştur. Çekya için yirmi ton satılmıştır. Koyun derisi üzerinde satışlar devam ediyor. Hava kurusu koyun derileri 90 kuruştan, tuzlu kuru deriler 70 kuruştan satılmıştır. Dün Almanyaya 115 bin liralık yaprak tütün, pamuk çekirdeği, ve elli iki bin liralık zeytinyağı gönderilmiştir.

GÜNDEN GÜNE

Yunanistan İstiklâli

Dost Yunanistan, istiklâlinin yıldönümünü bayramladı. Dün, bu bayramı haber verir ve tebrik ederken «Vatan» şu satırları da neşrediyordu:

«Bu istiklâl, Osmanlı İmparatorluğunun bir parçasının kopup ayrılması demekti. Eski günlerde tarihi hislerle düşündüğümüz zaman, bunu, belki de acı bulurduk. Bugün, bu acılıktan en küçük bir iz kalmamıştır.»

Türkiye, dün, en büyük şehirlerile en küçük kasabaları ve en hücrâ köylerile bu hakikati, bir daha göze vurdu. Yunan istiklâlinin bayramı, dün, yeryüzünün istiklâli ideal edinmiş bütün milletleri gibi bizim de bayramımızdı. Türk milleti, mekteplere giden çocuklarile, hudutlarını bekleyen askerlerile siyasi ve tarihi taliini eline tevdi etmiş bulunduğu Şefi ile, son yarım asrın canlı birer tarihi olan eski muharip ve mücahitlerile kadını, erkeği, genci ve ihtiyarı ile dost ve kardeş milletin bayramına iştirak etmiştir.

Müstakil Türk devletinin reisi, istiklâle âşık ve sahip bir Türk topluluğunun başbuğu ve en asil duyguların mümessili olan İnönü tarafından Yunan milletine çekilen tebrik telgrafında dünya, bu hakikatin en beliğ ifadesini bulmuştur. Diğer Türk büyüklerinin, muhterem Mareşal Çakmak ile muhterem Başvekil doktor Saydamın telgrafları ise Türk ordusunun ve Türk hükûmetinin Elen hükûmetine ve Elen ordusuna ne büyük bir yakınlık, dostluk duymakta olduğunu açıkça izah etmektedir.

Türk milleti ile Türk hükûmetinin, Türk milleti ile Türk ordusunun ve Türkiyede milletle devlet reisinin birbirinden hiç bir sahada hiç bir suretle ayrı gayrı düşünmediğini milletin şefi ile, ordusu ile, hükûmeti ile her an beraber olduğunu da bir kere daha göze vurmuş olan bu hâdise, asla zoraki ve ca'li bir siyasa manevrası, yahut bir diplomasi hüneri değildir. Bunda ancak Türk milletinin temiz kalbi ve ancak hürriyet uğurunda çarpışanlara, kahramanlık gösteren insanlara hassas olan gönlü görülebilir.

Dost Elen milleti, istiklâli uğurunda giriştiği bu muazzam mücahedesinde, bu mücahedenin her safhasında Türk milletinin sevgisine nekadar güvenirse o kadar aldanmaz. Ve aldanmıyacaktır.

N. N.

TAKVİM

26 MART 941
ÇARŞAMBA
AY: 3 - GÜN: 85 - Kasım: 139
RUMİ: 1357 — MART: 13
HİCRİ: 1360 — SEFER: 27

VAKİT	ZAVALI	EZANI
GÜNEŞ:	6,54	11,37
ÖĞLE:	13,20	5,55
İKİNDİ:	16,50	9,22
AKŞAM:	19,28	12,00
YATSI:	20,59	1,32
İMSAK:	5,12	9,45

mıyacaktır.

Haftada kaç ton gemi battığını muntazaman haber veren tebliğler bunlardan kaç tanesinin denizde battığını veya boğulduğunu söylemiye lüzum görmüyorlar. Fakat herhalde bu küçük moçolarla kazan dairelerinde tere ve kömür tozuna bulanmış ateşçilerden de pek çok kayıplar olacaktır.

Gemilerde haftalarca devam eden bu seyahatlerde her saniye havadan yahut denizin dibinden gelmesi muhtemel bir ölüme sinirlerini hazır bulundurmak ne büyük bir ruh kuvvetine muhtac olan bir şeydir. Yorgun bir vücut ile uyumıya hazırlanmak ve bu uykudan nasıl uyanacağını bilmemek! Sonra bu bir sefere, iki sefere mahsus da değildir. Heyecan içinde biten bir seferden sonra hemen bir ikincisine başlanacaktır ve bu bir defasında gelmemesine imkân olmıyan ölüme kadar böyle devam edecektir.

Havadan yağan ateş içinde gündelik vazifelerini yapan itfaiyeciler ve hakir belediye süprüntücüleri için de ayni şey değil mi?

Görülüyor ki dünyanın rahat ve istiklâli denen şey ordular kadar da bu meçhul halk kahramanlarının sessiz fedakârlığı bahasına kazanılacaktır.

Son harbi insanlığın düşkünlüğüne alâmet sayanlar vardır. Fakat bir bakıma da insanlığın bu kadar yükseldiği bir devri tarihin bilmem hangi tarafında bulup gösterebileceğiz.

★

Düzeltme — Dünkü yazımda eksik çıkan bir kaç kelime mânayı bozmuştur. Cümlenin tamamı şudur: Fransızcada suprématie, prééminence, prédominance, prépodérance gibi bazı kelimeler vardır ki mevki, rütbe, imtiyaz itibarile bir üstünlük, bir ilerde ve öndelik ifade ederler.

REŞAT NURİ

ÜZÜNTÜ

Yazan: Dafne du Maurier — 61 — Çeviren: Rezzan A. E. Yalman

Bu güzellikleri Rebeka ortaya koydu. Evdeki bu eşyalar, nefis tablolar, antikalar hepsi dağınık ve karmakarışık idi.

Onları zevkle, itina ile o yerleştirdi; tanzim etti. Manderley'in kartpostallara, gazetelere, mecmualara geçen meşhur güzelliğini hep Rebekaya borçluyum.

Ses çıkarmadan dinliyordum. Elini sımsıkı tutmuştum. Söylemesini, içinde birikmiş olan kini, iğrenç hisleri ve kaybolmuş senelerin çamurunu dökmesini, onlardan kurtulmasını istiyordum.

— İşte böylece aylarca, senelerce yaşadık. Her şeye razı oluyordum, Manderley'in hatırı için katlanıyordum. Londrada yaptığı rezaletlere ses çıkarmıyordum. Madem ki onlar Manderley'e aksetmiyordu... Senelerce ihtiyatlı hareket etti. Ne bir ses, ne bir söz duyulmadı. Sonra yavaş yavaş aldırmamağa başladı. Tıpkı içkiye başlıyanlar gibi. Evvelâ insan az içerek sarhoş olur, sonra gitgide ispirto miktarını çoğaltmak lâzım gelir, daha güç tesir etmeğe başlar.

Evvelâ birkaç ayda bir Londraya giderdi sonra her ay, her on beş gün, hattâ her hafta gitmeğe başladı. Son zamanlar birkaç günde bir oldu. Orada peyda ettiği şüpheli dostlarını buraya da çağırıyordu. Hafta sonlarını geçirmek üzere geliyorlardı.

Deniz kenarındaki evde ziyafetler teritip ediyordu. Bir gün benim seyahatte olmamdan istifade ederek beş on kişi birden çağırmış. Habersizce döndüm. Tanımadığım bir sürü insanı evimde buldum. Kendisine ihtarda bulundum omuzlarını silkerek:

— Size ne? Dedi.

Dostlarını Londrada istediği kadar görebileceğini, fakat Manderley'e kabul etmesinin doğru olmadığını söyledim. Mukavelemizde bu şart vardı, buna riayet etmesi lâzımdı.

Nihayet işi o kadar azıttı ki burada da münasebetsizlikler yapmaya başladı. Bir gün Frank bana gelerek yanımızdan ayrılmak istediğini ve seyahate çıkacağını söyledi. Evvelâ sebebini anlamadım. İsrar ettim. Söyletmeğe çalıştım, iki saat mücadele ettik. Nihayet itirafa mecbur oldu. Rebeka kendisini rahat bırakmıyormuş, her dakika musallat oluyormuş. Deniz kenarındaki eve çağırıyormuş. O da bizi dünyanın en mesut ve birbirine en bağlı çifti zannettiğinden için için üzülüyormuş.

Rebekaya ihtarda bulundum. Artık fazla aşırı gittiğini söyledim. Fena halde ağzını bozdu. En âdi bir lisanla bana bir sürü şeyler söyledi, sonra Londraya çıkıp gitti. Bir ay gelmedi. Döndüğü zaman daha sakindi. Biraz uslanmış olduğunu ümit ettim. Fakat rezaletlerine yine devam etti. Beatris ve Gil bize misafir gelmişlerdi. Gil'i alarak deniz kenarına götürdü. Birkaç saat sonra döndükleri zaman Gil'in halinden bir şeyler yapmış oldukları belli idi. Rebeka ise bir melek kadar sakin ve masum duruyordu.

Şimdi her şey gözlerimin önünde canlanıyordu.

Bilmecenin artık benim için meçhul köşesi kalmamıştı. Frank'ın Rebekadan bahsederkenki sıkılganlığı, Beatris'in kin ve nefreti, herkesin acaip tavırları şimdi anlaşılıyordu. Ben kafamın içinde birçok yanlış şeyler düşünmüş ve kurmuştum. İçimi kemiren sualleri sormağa cesaret edememiştim. Aylarca ıstırap ve elem içinde kıvranmıştım. Eğer sormuş olsaydım, Maksime açılmış olsaydım. Bana bütün bunları daha evvel anlatacaktı.

— Beatris ile Gil uzun zaman Manderley'e gelmediler. Beatris ile evlilik hayatıma dair hiçbir şey konuşmadık. Fakat bir şeyler sezmiş olduğunu zannediyorum. Frank'da öyle.. Rebeka daha dikkatli ve ihtiyatlı harekete başladı. Harici görünüşü gayet derli toplu idi. Fakat kendisine itimat mümkün değildi. Gil'i Frank'ı baştan çıkarmak istediği gibi başkalarına da böyle bir şey yapabilirdi. Meselâ Manderley'de çalışan adamlardan birisine, bu civarda yaşıyan herhangi bir eşeğe... O zaman dedikodu bir bomba gibi patlıyacak, herkes bu rezaletlerden bahsedecek, maskara olacaktık. Bir akrabası vardı: Jak Favell... Birçok defalar onu buraya çağırmış, Frank söyledi.

— Evet, ben o adamı tanıyorum. Gördüm.

— Nerede gördün? Niçin bana görmüş olduğunu söylemedin? Geçenlerde gelmiş, arabasını ağaçların arasında Frank görüp tanımış, bana haber verdi. Sen niçin hiç bahsetmedin?

— Sana Rebekayı hatırlatır diye korktum.

— Hatırlatmak.. Sanki onu hatırlamak ile ne olurdu. Bu Favell'i deniz kenarında ki eve davet ederdi. Ben haber aldım, yapmamasını söyledim. Bir daha görürsem bu adamı vururum, dedim. Aldırmadı. Fakat halinde bir sinirlilik, bir heyecan vardı. O günlerde tekrar Londraya gitti. Ve aynı günde döndü. Her zaman gittiği zaman bir kaç gün kalırdı.

(Arkası var)

Çemberlitaşta Harp Muhabirliği Ettim

Pazar günü bir arkadaşımla Beyazıttan Belediyeye bir yürüyüş yapıyorduk.

Kaldırımlar kalabalıktı, âdeta herkes birbirini ite ite yürüyordu. Evkaf sokağının yanıbaşından geçeceğimiz sırada geçidi dolduran bir seyirci kafilesile karşılaştık. Ne oluyordu? Biz de merakla onlara karıştık. Bir cinayet, bir kaza mı olmuştu?

Tahminlerimizde aldanmışız.. 50 - 60 çocuk sokak ortasında iki taraf olmuş, birbirlerini taş yağmuruna tutuyorlardı. Sağ, sol, baş, göz gözetmeden yerediyorlar, kiremit parçalarını iki istikamete yağdırıyorlardı.

Hayret ettik.. Bu döğüşen çocuklara: «Durun yapmayın» diyen voktu. Bu müthiş çocuk kavgasının önüne geçmeyi kimse akıl etmiyordu. Bu mahalle bir kenar mahalle de değildir. Çemberlitaşa çıkan genişçe oldukça düzgün bir sokaktır...

Bu ne kadar devam edecekti? Biz de duruyor, bakıyorduk. Fakat bir ara kulağımıza «harp kızıştı» diye bir söz çarptı. Meğer küçükler muharebe oyunu oynuyorlarmış! Bu da İngiliz - Alman harbinin bir temsili imiş...

Ben de artık yerimde durur muyum ya!.. Cesur bir harp muhabiri edasile kenardan kenara sokağın içersine doğru kaydım. İngilizler tarafını tutanlar yukarıda, Almanlar da aşağıda idi.

Teşkilâtları da tamam.. düşüp yaralananları sıhhiye memurları hemen yerden kaldırıp evlerin merdiven aralıklarına çekip götürüyorlardı. Diğer bir kısım da muhariplere mühimmat, cephane - taş yetiştiriyordu.

On beş dakika sonra aşağıda bozgunluk alâmeti belirdi. Almanlarda hezimet başlamıştı, kaçıyorlardı. İngilizler de ellerindeki sopalarla onları kovalıyarak bu ricati tam bir zafere bağlamak için sevkli naralar attılar.

Birkaç dakika sonra, İngilizler muzaffer; harp esirlerile beraber yukarı çıkıyorlardı. Küçük bir esirden mülâkat istedim. Beni red detmedi.

— Nasıl oldu da yenildiniz? Dedim.

Sualim gururuna dokunmuştu.

— Hiç yenilir miyiz? Biz Türküz! Dedi. Buna bakmayın, sahiden döğüşelim de bir görün Bu harbi isteğimizle kaybettik. Çünkü Alman tarafını tutuyorduk. Onların nasıl olsa yenilecek lerini biliyoruz da bu kavgada bile kazanmamalarını istedik.

Bu zaferi kazanan İngiliz tarafındaki çocuklara baş vurdum:

— Bu da bir şeymi ki? Dediler. Biz sahiden döğüşelim. Daha neler yaparız, neler...

Bunların en büyükleri on yaşlarında kadardı. Küçüklerinin yaşlarını söylemiyeyim, pantalonlarını tuta tuta koşuyorlardı. Hepsi hafta tatilinin başı boş sarhoşluğu içinde idiler.

Bana da Çemberlitaşta harp muhabirliği etmek fırsatını vermişlerdi.

Neriman HİKMET

İngilizler

İngiltereye Bir Alman Çıkarmasını Nasıl Tasavvur Ddiyorlar?

Bu günlerde bütün İngiliz gazeteleri, Alman ordusunun İngiltereyi istilâ hareketine ait fikirler ve hayallerle doludur. Daily Mail gazetesi, İngiltere sahillerine çıkarmada Almanların tank ve kıt'a nakli için kullanacakları muhtelif tip mavuna resimleri ile bunlara ait malûmat neşretmektedir.

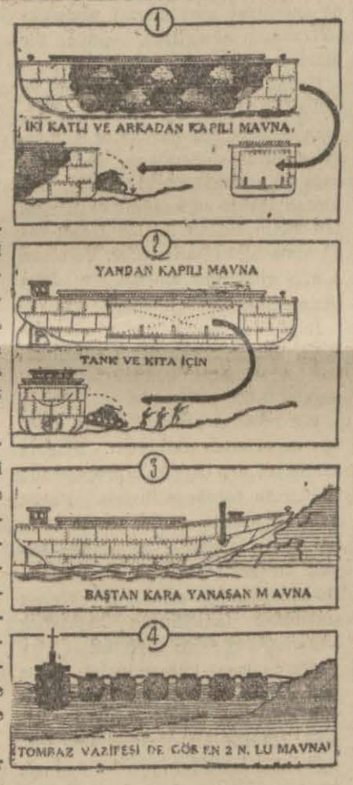

Yukarıda görülen bir numaralı resim, motörsüz bir mavunadır; içersi iki katlıdır. üst katı mürettebatile birlikte 3 tank, alt katı 4 tank almaktadır. Bu motörsüz mavuna sahile arkadan yanaşacak şekilde yapılmıştır. Arkasında resimde görüldüğü üzere, su sızmaz, açılır kapanır bir kapak vardır. Mavuna arkadan kara ettiği zaman bu kapak içerden açılarak yere yatırılacak ve tanklar bunun üzerinden kolayca geçecektir.

Bu motörsüz mavunalar romorkör le çekilecek, Manş veya Şimal denizi bu suretle geçilecektir. Sahile yaklaşınca bu mavunalar geriden kara edecek ve sahile oturacaklardır. Bu sayede su sızmaz arka kapak yere yatırılacak tanklar karaya çıkacaklardır.

2 numaralı resimde motörlü bir mavuna görülmektedir. Bu motörlü mavuna hem tank ve hem de kıta nakline mahsustur. Fakat bu, yandan kara edecek ve yanda bulunan ambar kapakları açılarak sahile ya tırılacaktır, tanklar ve askerler bu kapakların üzerinden sahile çıkacak lardır.

3 numaralı resimde baştan kara etmek üzere yapılmış motörlü bir mavna görülmektedir. Bu yalnız kıta nakline mahsustur.

2 numaralı resimdeki motörlü mavnalar köprü kurmak üzere tombaz vazifesini görebilirler. Bunlarla derin suda demirlemiş bir gemi ile sahil arasında münasip mesafe ile yan yana dizilerek tombaz köprü kurulabilir. Sahilde iskele veya dalga kıran olmadığı takdirde gemi içindeki yükünü bu sayede boşaltabilir.

Harp Vaziyeti

Yazan:
İhsan BORAN

Zırhlı Vasıta ve Süngü Tabiyesi:

Yugoslavya üçüzlü anlaşmaya girerken, şimali Yunanistanda Vardar garbi - Vodina - Florina - Prespa gölü hattı çok ehemmiyet kazandı. Alman ordusu Yugoslavyaya geçip Vardar vadisinden ve Manastır üzerinden Yunanistana taarruz ederse, zırhlı vasıta tabiyesinden ziyade süngü tabiyesile muharebe vermiye mecbur kalacaktır. Zira, Yunanistanın dağlık ve yolsuz arazisi, garp cephesindeki düz ovalarla, asfalt yollarla asla mukayese edilemez. Yunanistan arazisi, zırhlı ve motörlü birliklerin bol mikyasta kullanılmasına müsait değildir. İş makineye ve makinenin çelik zırhlarına değil, insanın mâneviyatına ve süngüsüne dayanacaktır.

Biliyoruz ki her müdafaa mevziinin bir asıl muharebe hattı bulunur. Bu hattın önünde de bir ateş kuşağı vardır. Avrupa tabiyecileri buna (ölüm mıntakası) derler. Garp cephesinde Belçikalıların, İngilizlerin ve Fransızların mevzileri önünde bulunan ateş kuşaklarını, önce sıra sıra ve arka arkaya dizilen Alman tankları geçti. Geriden muvazi yollar üzerinde motörlü vasıtalara binmiş olarak ilerliyen Alman piyadesi süngüsünü pek az kullandı.

Tank dafi topları, sahra topları zırhları kalın tankları durduramadığından, tahrip edemediğinden müdafaa eden piyade tüfeğile, süngüsile bunlara karşı duramazdır. Fransız, Belçika ve İngiliz orduları Alman piyadesile değil, Alman makinelilerile dövüştü.

Fakat Yunanistanda böyle bir Alman muharebesi tasavvur edilemez. Yani garp cephesindeki zırhlı vasıta tabiyesi yerine Yunanistanda süngü tabiyesi işi halledecektir. Alman ordusu, nehirler ve dağlar boyunca tesis edilmiş zırhlı ve motörlü birliklerinin hareketlerine müsait olmıyan Yunan ateş kuşaklarını, yani ölüm mıntakalarını tanklarla değil, Alman piyadesile geçmiye mecbur kalacaktır. İş süngü tabiyesine dayanınca, İtalyan ordusunun ne kadar büyük zayiat verdiği ve ne büyük hezimetlere uğradığı malûmdur.

Alman ordusu, Yunanistana taarruz etmekle süngü tabiyesinde de talihini deneyebilir. Fakat yıldırım harbi şartları yoktur; Alman piyadesi adım adım ilerlemek ve süngüye karşı süngü ile yürümek, dövüşmek mecburiyetindedir. Yunan ve İngiliz ordularının önünde muzaffer olması pek şüphelidir.

Küçük Hırsız Mahkûm Oldu

15 yaşında Abdullah adında bir çocuk Mısırçarşısı önünde duran bir kamyon içerisinden bir düzine kar başlığı çalıp kaçarken yakalandığından Adliyeye teslim edilmiştir.

Dün üçüncü sulh cezada görülen duruşmasında Abdullah 15 gün hapse mahkûm edilmiştir.

ASKERÎ BAHİSLER

ATLANTİK Muharebesinde Zafer Donanmanındır

Yazan:
Hüsamettin Ülsel
Eski Bahriye Müsteşarı

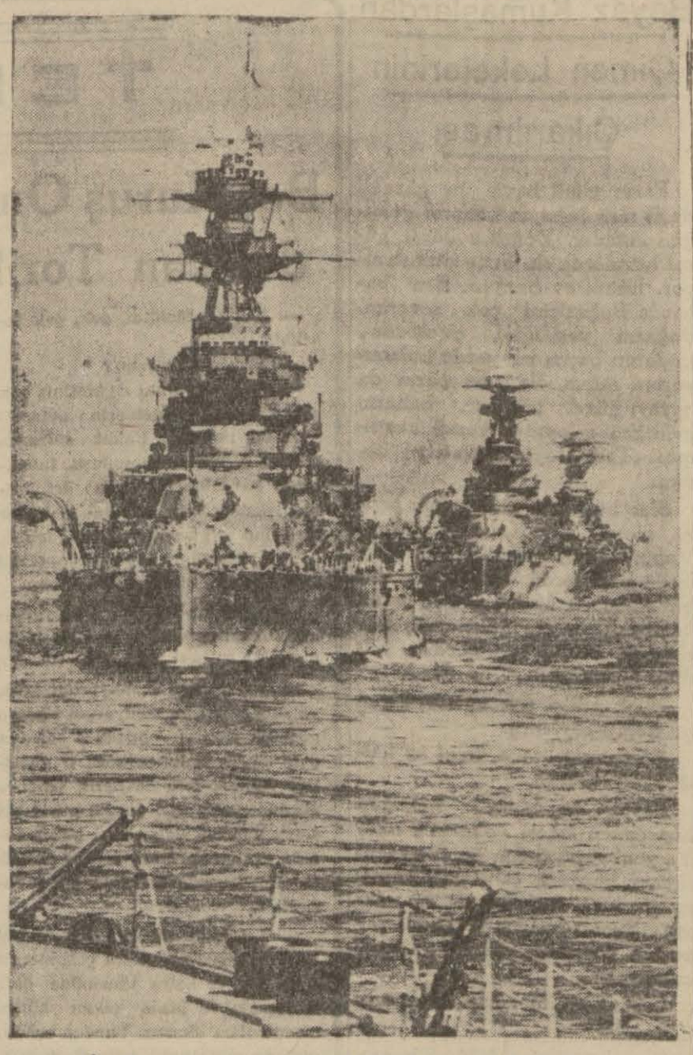

İngilterenin muazzam dretnotları seyir halinde

Alman devlet reisinin İlkbahar taarruzunun başladığını bildiren son nutkun velveleli kısımlarını Atlantik deniz hareketleri teşkil etmektedir.

Almanya İngiltereyi mağlûp edebilmek için bütün deniz ve hava kuvvetlerini faaliyete geçirerek İngiltereye Amerikadan gelecek olan büyük yardım kafilelerini tahrip ve yok etmek maksadını başarmak için uğraşmaktadır.

Bu faaliyet münferit bir tarzda harbin başladığı gündenberi devam edip gelmektedir. Almanyanın gerek hava ve gerek denizaltı, ve denizüstü gemilerile harbin başındanberi yapmış olduğu hareketler ajans telgraflarının daima velveleli propagandalarına zemin olmakta idi.

Almanyanın yeni askeri plânı bu üç kuvvetin mümkün olduğu kadar birlikte faaliyette bulunmasını istihdaf etmektedir. Bu plân yalnız İngiliz adalarına inhisar etmeyip bütün Atlantik Okyanusunu da ihtiva etmektedir.

Geçen Umumî Harp başlamadan evvel İngiliz deniz mütehassıslarından (Konan de Veyl) (Kaptan Köprüsünde) ismile neşrettiği bir kitapta İngiltereye düşman bir devletin İngiltere adalarını denizaltı gemilerile abluka ederek İngiltereye açlığa mahkûm etmek imkânlarını tetkik ederek İngilterenin buna karşı lâzım gelen tedbirleri alması için efkârı umumiyeyi ikaz etmişti. Bu kıymetli denizci İngiltere adalarını abluka eden mahdut miktarda denizaltı filosunun İngiltereye eşya, ticaret malzemesi, gıda ve saire nakleden İngiliz gemilerini batırarak borsanın günden güne yükseldiğini, İngilterede fiyatların gittikçe arttığını, İngilterede ticarî iflâsların başladığını ve en nihayet bu buhran karşısında İngilterenin müşkül vaziyetlere düştüğünü izah ederken bu ihtarı ile vatansever bir İngilizin memleket müdafaasında böyle bir tehlikeli vaziyet hasıl olmaması için bulunması ve aranılması lâzım çareleri ihsas ve tavsiye ediyordu.

Bu kitabın İngilterede ve İngiltereden başka İngilterenin düşmanları olan memleketlerde yaptığı ikaz ve tesir pek büyük olmuş ve denizcilik âlemi uzun uzadıya bu mesele üzerinde çalışmalarda bulunmuştur. Her denizcilik muhiti bu kitabı kendi bakımından tetkik ettiği gibi Almanya bahriyesi de bu kitap üzerindeki etütlerini Umumî Cihan Harbinde tatbik sahasına koymak suretile göstermiştir.

Almanya denizaltı silâhının İngiltere üzerinde müessir bir tazyik silâhı olacağına hükmediyordu. Amiral Tirpiç denizaltı silâhının büyük kudretini kabul etmiş görünüyordu. Ve en çok bunun üzerinde ısrar ediyordu. İmparator ise İngiltereyi mağlûp edecek kuvvetin teferruatile beraber kuvvetli bir donanma olacağına iman etmiş bulunuyordu. Fakat yanında, hattâ başında, yürümesi lâzım gelen siyasî faaliyetin tesiri, kudreti Almanyada hiç düşünülmüyordu.

Almanya İngiltere ile başbaşa harbetmek çarelerini temin etmekten çok uzaktaydı. Harbin bir siyaset, mütehakkim bir idare, diğer milletleri kıymetsiz görmek azameti, velhasıl her şeyi görüşteki sakatlık bütün cihan devletlerini Almanyadan yavaş yavaş uzaklaştırıyor ve İngiltereye daha ziyade yaklaştırıyordu.

Bu mutlak aciz içine yuvarlanmış olan Almanya en son silâh olmak üzere denizaltı gemilerile abluka ilânı mecburiyetinde kaldı.

Ana filosunu limanlarında saklayarak İngiltereye teslim edecek kadar deniz siyasetinde sakatlıklar yapan Almanya korsanlık suretile ve denizaltı gemileri vasıtasile kendi müstemlekelerine dayanarak İngiliz ticaretine ve nakliyatına Cihan Harbinde yaptığından daha müessir pek çok şeyler yapabilirdi.

Evet, Alman müstemlekeleri İngiliz işgesinci İngiliz nakliyatına, İngiliz deniz yollarına büyük büyük darbeler vurabilecek vaziyette idi. Emden'in, Move'nin, Karlsrohe'nin akınları hep bu müstemlekelerin kıymetli yuvalarından gördüğü yardımlarla oluyordu.

Fakat yukarıda söylediğimiz gibi Almanyanın mağrur siyaseti, mağrur askeri kudreti İngiltereyi pek çok deniz kuvvetlerine malik dostlara sahip etmişti. Bu yüzden Almanya Birinci Cihan Harbini kaybetti.

Ayni zamanda Almanya düşman nasihatine de uymuştu. İngiliz denizcisinin Almanyayı iğfal etmek maksadile yazdığı kitabı, Almanya tatbik kabiliyeti muvaffakiyete varacak bir plân olmak üzere kabul etmişti.

İngilterenin denizden kendini abluka edecek muhtemel bir kuvvete karşı her bakımdan düşünmüş olacağını Almanya, bilmem nedendir, kabul etmek istemiyordu.

İşte bu sakat muhakemenin tesiri altında kalarak çalışmış olan ve İngilterenin ablukasile uğraşan Almanya en nihayet ablukadan teslim olmak vaziyetine düştü.

Bugünkü vaziyette yine Almanya bütün deniz kuvvetlerini feda etmek suretile İngiltereyi yıkmak için ayni tedbirlere müracaat etmektedir. Bu, belki tıpkı o zamanki gibi, çaresiz kalan bir kuvvetin en son tatbik edeceği bir şekildir, bir plândır.

Fakat bugün Almanyanın elinde ne şarki ve garbî Afrika müstemlekeleri, ve ne de diğer kıt'alarda deniz yuvaları vardır. Alman deniz kuvveti için tek deniz yuvası anavatanla işgal ettiği Fransız, Norveç, Holanda ve Belçika sahillerindeki limanlar ve Akdenizde de İtalyanın elinde bulunan sahillerdir.

Bu vaziyet karşısında yalnız İngilterenin adaları civarında abluka mevzuu bahsolabilir. Atlantik ablukası değil.

Bütün bir Atlantiği, her ihtiyacını temin ederek, uzun zaman kontrol edecek kadar korsan gemilerinin mevcudiyetini ve bunların uzun zaman yaşayacağını kabul etmek biraz gariptir. Yeni gemilerde ufaktefek tamiratı yapacak atelyeler bulunmakla beraber bunların zuhura gelecek her arızayı tamir edecek kudrette olmadığını da düşünmek icap eder.

Bugün Almanyanın elinde geçen seferki kadar harp gemisi, ve hattâ denizaltı gemisi bile yoktur. Müstemlekelerine ise sahip değildir. Buna mukabil İngilterenin yanında Amerika ve Amerikan donanması vardır.

Almanya Umumi Harpte, siyasetteki idaresizliğinden, donanmasını daha iyi kullanamamaktan, müstemlekelerinden en yüksek faydaları temin edememesinden İngiltereye karşı zaferini kazanamadı.

Şimdi ise kuvvetli donanması bulunmaması, müstemlekelere sahip olamaması, ve geçen harpte olduğu gibi hodbin siyaseti yüzünden İngiltereye karşı zaferini temin edemiyecektir.

Atlantik muharebesi çok aşikârdır ki yalnız denizaltı gemileri ve tayyarelere sahip bir kuvvetin zaferini temin etmez. Deniz muharebesi, en nihayet denize hâkim devletin kat'i galebesile netice bulur. Yapılan küçük hareketler, güneşin yanında parlamak isteyen kıvılcımlar kadar sönük kalır. Ve düşman nasihatine tevfiki hareket eden daima partiyi kaybeder.

Hüsamettin Ülsel

SİYASÎ İCMAL

Vur Kol Demirini!

Yazan: M. H. ZAL

Eğer Avrupa sahnesinde devam eden facia insanda gülmek hevesi bıraksaydı gülünecek taraflarını keşfetmek güç olmazdı.

Bilmem neden, mihver oyunu bana daima Karagözün Kanlı Nigâr oyununu hatırlatıyor. Mi safirler birer birer geliyor, her biri büyük bir nezaketle içeri sokuluyor. Bir defa içeriye adım atınca Kanlı Nigârın:

— Vur kol demirini...

Diye bağıran sesi duyuluyor. Sonra biraz feryat ve şikâyet arasında kurban tepeden tırnağa kadar soyuluyor. Ta Tuzsuz Deli Bekiri de faka bastırmağa kalkışın Bekir üstün çıkıncaya ve bütün kurbanları elbiselerile beraber kurtarıncaya kadar...

İnsan senelerdenberi ordular besleyen, silâhlar hazırlayan, muhtelif ihtimaller için Genel Kurmaylarında gizli gizli çalışıp plânlar yapan memleketlerin: «Belki bana sıçramaz» diye gaflet içinde nöbetlerini bekleyerek son saniyede yılgınlığa kapıldıklarını, ses çıkarmadan boğazlandıklarını, milletlerinin bin türlü mahrumiyeti pahasına tedarik ettikleri silâhları hazır hazır düşmana teslim ettiklerini görünce, devlet adamlarının nekadar korkak ve âciz olabileceklerini görüyor ve milletlere acıyor.

Garibi şu ki Yugoslavyada misalini gördüğümüz gibi, asıl ölecek ve sıkıntı çekecek olan milletler istiklâlleri için ölmeği seve seve göze alıyorlar. Yegâne korkanlar ve çekinenler, işler fena gittiği zaman nasıl olsa mallarile beraber bir tayyareye atılıp savuşacak neviden olan devlet adamlarıdır. İşte mes'uliyet yükü taşımasını bilmiyen bu gibi kararsız ve cesaretsiz devlet adamları yüzünden mihverin gözüne kestirdiği kurbanlar arasında tesanüt kurulamamış ve tek başına kalınca her biri son saniyede yılgınlık duymuş ve boğazlanmıştır.

Esaret gömleğini giyenler arasında en ziyade Yugoslavyaya acıyoruz. Sırplar bu hale düşecek adamlar mıydı? 1914 te millî emellerinin şiddeti ve ifratı yüzünden bütün dünyayı ateşe vermişler ve kendileri de büyük ordulara karşı çıplak göğüslerile karşı durmaktan korkmamışlardı.

Bildiğimiz cesur ve kahraman Sırbistan neden bu hallere düştü? Çünkü büyüyüp yabancı unsurlarla birleşince tecanüsünü kaybetti, zenginlik ve rahat; tehlikeleri göze almak istidatlarını kaybettirdi. Bu yüzden sadece levantenleştiler. Ahlâkî sedleri gevşeyen her milleti bekleyen mukadder akıbete uğrayarak Fransa gibi uçurum aşağı yuvarlandılar.

Yugoslavyanın karagün dostu sıfatile şunu dileriz: Küçülsün, tecanüsüne dönsün ve bu sayede yeniden mukadderatına hâkim, millî seciyesi sağlam bir hale gelebilsin.

Kim Kimle Evlenmeli?

Bay Arslan Telli

24 yaşındadır. Yağız, gürbüz bir Anadolu çocuğudur. Fabrikalarımızdan birinde elektrik teknisyenidir. Ayda yüz elli lira kazancı vardır. Genç olmasına rağmen pek babayanidir. Pansiyonda oturur. Kimsesi yok, çöpsüz üzümdür.

Bayan Feriha Güneş

Henüz yirmisine basmıştır. Esmer güzelidir. Kollej mezunudur. Güzel ingilizce bilir. Müzik ve sinemaya çok merakı vardır. Hayalperest ve müteredditabiatlidir ve biraz da şımarıkçadır. Ailesinin biricik kızıdır.

Vatanın Müsabaka Kuponu **23**

Sarhoş İki Kadın Kadıköy İskelesini Altüst Etti

Evvelki gece Kadıköy iskelesinde bir hâdise olmuş, iki sarhoş kadın iskelenin bekleme salonunu birbirine katmışlardır. Kadınlar bununla da kalmamışlar, üstelik bir de rezalet çıkarmışlardır.

Vak'anın kahramanı olan Üsküdarlı Zehra ile Cağaloğlunda oturan Emine o gün bir yerde kafaları tütsülemişler, bol bol rakı içmişler, ondan sonra da sokaklarda dolaşarak bağırıp çağırmaya başlamışlardır.

Her iki kadın da evli ve çocuk sahibi oldukları halde mubarek rakı bu kadınları da çileden çıkarmış ve gelen geçen erkeklere söz attırmağa bile başlatmıştır.

Nihayet işe müdahale eden polis her iki kadını da yakalayarak Adliyeye teslim etmiştir.

Dün Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesinde yapılan duruşmalarında Zehra ve Emine halkın istirahatini bozduklarından üçer gün hapse mahkûm edilmişlerdir.

Dört Yaşında Bir Çocuğa Tasallut Etmiş

Fatihte oturan 17 yaşında İsmet adında bir çocuk ayni semtte oturan 4 yaşındaki Hakkı isminde bir çocuğu:

— Gel sana şeker vereceğim, diye kandırarak evine götürmüş ve çocuğa tecavüz etmek istediği bir sırada etraftan yetişenler tarafından yakalanmıştır.

Dün görülen muhakemesinde birinci sulh ceza hâkimi, İsmetin tevkifine ve muhakemenin mevkufen devamına karar vermiştir. Muhakeme başka bir güne bırakılmıştır.

Dört Çocuk Bir Çete Kurmuşlar

Dün Şükrü, Kemal, Zeki ve İsmail adında dört çocuktan müteşekkil bir hırsız çetesi Sultanhamamındaki bir dükkândan yirmi tane gömlek çalmışlardır. Yapılan araştırma neticesinde bu küçük çete yakalanmış ve hepsi Adliyeye teslim edilmişlerdir.

Silivri Faciası Muhakemesi

Bir kaç ay evvel denize dayanıklı olmıyan bir gemiye binmiş bir kaç yüz Romanyalı Yahudinin hayatına mal olan Silivri deniz faciası suçlusunun muhakemesine dün ikinci ağırcezada başlandı.

Suçlu olarak mahkemeye getirilen gemi kaptanı Viktor Aleksan kendisini müdafaaten:

— Kılavuz kaptan demir atmamızı söyledi. Biz de demir attık. Fakat deniz kayalık olduğundan gemi parçalandı, demiştir.

Şahit olarak dinlenilen kılavuz kaptan Hüsnü ise böyle bir şey söylemediğini, kaptanın da demir at değil demir hazırla emrini verdiğini fakat tayfanın yanlış anlayarak demir attığını söylemiş ve:

— Kazaya sebep bir gemiye bu kadar çok yolcu doldurmaktır, demiştir.

Diğer şahitlerden Liman reis muavini Hayri Karaaslanı, kaptanın suçlu olduğunu ileri sürmüştür. Muhakeme diğer şahitlerin celbi için diğer bir güne bırakılmıştır.

KADIN ve EV

Vücut Yorgunluğunu Kolayca Gidermek Çaresi

— Neclâcğım seni davete geldim. Bu akşam bizde küçük bir toplantı var. Dans da edeceğiz. Eğleniriz.

— Aman kardeşim, halimi sorma. Bugün, senenin ilk tenis partisini yaptım.. Şimdi öyle bir haldeyim ki kımıldayacak halim yok. Altı ay kış vücudüm öyle hamlamış ki, biraz kımıldayınca bütün adaleler sızlamaya başladı. Sanki her tarafıma binlerce şiş batırıyorlar..

— Peki tenis partisinden sonra, soğuk duş yapmadın mı?.

— Yaptım ama yine fayda etmedi..

— Dur öyle ise sana bir reçete vereyim. Kızı eczaneye koştur, hemen yaptır: 500 gr. kolonya suyu, 50 gr. tatlı bademyağı, 30 gr. parafinyağı, 20 gr. essence de romarin. Bununla boynunu, enseni, kollarını, bacaklarını iyice uv. Bak bu masajdan sonra ağrıdan sızıdan bir şey kalır mı. Bu akşam muhakkak davetime gelirsin. Ne iyi eğleniriz kardeşim..

Hakikaten Neclâ o akşam davete gitti. Ve her zamankinden daha dinç ve daha güzeldi.

Son Moda

Sade olduğu kadar zarif bir elbise modeli

Beyaz Kumaşlardan Çimen Lekelerinin Çıkarılması

Pazar günü hava ne güzeldi değil mi? Nihayet baharın geldiğini anladık. Doğrusu böyle güzel havalarda da evde oturulmuyor. İnsanı ev basıyor. Ben baharda Boğaziçini çok severim. Boğazın yeşilliğini, çiçeklerini, kuşlarını başka bir yerde bulamıyorum adeta.. İşte bu pazar da havayı güzel görünce, baharın geldiğini anlayınca kendi kendime: «Tam Boğaz havası!» dedim.

Size bu pazar gezmesinin hangi güzelliğinden bahsedeyim?. Vapurla gidiş ayrı bir zevk, dağlarda bayırlarda koşuşma ayrı bir eğlence.. Muhakkak ki insan kendisini on yaş gençleşmiş hissediyor. Bütün gün gezdik, güldük, eğlendik..

«Çok gülen çok ağlar» diyen ne doğru söylemiş.

Ağlamadım ama, hani az kaldı ağlayacaktım.

Beyaz pardesüm, eteklığim hep çimen lekesi olmamış mı?. Ya yeni yaptırdığım pembe krepdamur bluzuma çamsakızı yapışmamış mı?. Siz olun da ağlamayın.. Bunun acısını, böyle bir şey başına gelmemiş olanlar takdir edemezler..

Gezme, gülme, hep burnumdan geldi..

Bereket versin Meliha bunun çaresini biliyormuş: Meğer bütün çimen lekeleri kükürt sayesinde yok olurmuş.

Çinko üzerinde biraz kükürt yakılacak, bir tarafına bir boru konarak duman o tarafa çekilecek, kumaşın lekeli yeri biraz nemlendirilerek yanmakta olan kükürdün dumansız tarafına tutulacak. Tabii kumaşı alleve değdirmemeğe dikkat etmek lâzım. Yoksa kaş yapayım derken göz çıkarmak işten bile değil.

Fakat bu usul yalnız beyaz kumaşlar için tavsiye ediliyor.

Renkli kumaşlara gelince, lekenin üzerine biraz Chlorure d'étain sürmeli, kuru kuru hafifçe çitilemeli, sonra da bol su içinde yıkamalı; çimen lekesinden eser kalmıyor.

Çamsakızı lekesini de Alcol dénaturé ile sildikten sonra ılık suda yıkayarak çıkarmak mümkün.

Bu usuller beni üzüntüden kurtardı, belki sizin de işinize yarar.

DEANNA DURBİN
KAY FRANCİS
ile beraber bu hafta
SÜMER
SİNEMASINDA
bir musiki harikası olan
Bahar Meleği
filminde muzaffer olmaktadır.

TELEFONDA

Beş Kuruş On Paraya Lüks, Arabalara Doldurulan Torik Balığına Benziyen Lüks ...

— Alo, Leylâciğim, çok, çok teşekkür ederim.

— Neden, kardeşim?

— Pazar akşamki ziyafetiniz çok çok güzeldi, yemeklerin nefaseti ayrı bir mesele... Fakat sofranın düzeni, çiçeklerin konuluşu, tabakların, bardakların, sofra örtülerinin işlemelerinin ahengi, o kadar birbirine uygun ki, cidden tebrik ederim. Kendimi İngilterede (Ledi Hebincer) in şatosunda sandım.

— A, bunda mübalâga ediyorsunuz, bizim servetimiz onlarla ölçülür mü?

— Ben serveti ölçmüyorum, zevk ve sanat zevkini ölçüyorum sizde o güzellik sevgisi olmasa o sofraya öyle düzen veremezdiniz.. O güzelliği vermek için de derin ve ince düşünmek lâzım... Çünkü güzel bir sofra kurmak öyle gelişi güzel, tabak, çanağı sofranın üstüne atmak la olmaz. Sizin sofranız bir şaheserdi.

— Teşekkür ederim. Ben de kocam da güzel sanatlara çok merak lıyız. Ev ve sofra tanzimine dair Avrupada ve bizde çıkan bütün mecmuaları okuruz, bundan mâda, yüksek milletlerin içtimai hayatını tetkik ederiz. Çok da seyahat ederiz.

— Seyahat çok şey gösterir. Fakat gidilen yerlerde ailelerle temaslar olmazsa bir milletin iç hayatı hakkında büyük bir şey öğrenilmez. Bazan insan gittiği gibi geri gelir. Bir de seyahat edenler yalnız gönül eğlendirmek için değil, gördükleri eserlerin ne büyük güzellik sevgisi ve ne muazzam gayret ve çalışma mahsulü olduğu nu düşünmeli, kendilerinde o enerjiyi ve o sebatı yaratmıya çalışmalıdır. Böyle olunca insan kendi kusurlarını, gördüğü daha mükemmel şeylerle mukayese ederek tashih eder.

— Kocam da, ben de biz o takımdanız. Daima ilerlemeye karşı bir hayranlığımız var. Daima kendimizi tashih etmeyi severiz. Fakat bir de kendinde hiç kusur bulmıyanlara ne dersiniz?

— Söylemesi acıdır ama, onlar da ekseriyeti teşkil ediyor. Benim bir tanıdığım var, her ne yapsa kendine mahsus bir keramet zanneder. Eğer kendini methetmek yahut kendinden bahsetmek meselesi olmasa hiç lâkırdı bile etmiye lüzum görmiyecek zannederim.

— Evet böylelerini ben de biliyorum. Karşılarındaki yüksekliği görmemek için kabil osla gözlerini kapar

— Kendini yükseltmenin yegâne çaresi hislerinde bitaraf olmaktır. Bitaraflıkla düşünmeye ve bitaraflıkla hissetmeye kendimizi zorlamalıyız. Yoksa insan olduğu gibi kalır, Kendini ne kadar beğense başkalarının gözünde yükselemez. Kuzum Leylâcığım, sofra örtülerinizin işlemeleri çok güzeldi. Burada mı yaptırdınız?

— Evet bu işleri bir Türk kızı işledi. Modelini de bir ressam dostumuz yaptı. Çok muvaffak oldu. Herkes beğeniyor.

— Beğenilmiyecek şey değil ki, ilk bakışta hayranlık veriyor. Ben bu yeni usul sofra düzenini çok seviyorum. Şimdi artık o büyük örtülerle masaları kapatmıyorlar. Tabakların altına böyle işlenmiş küçük örtüleri koyuyorlar, masaların güzelliği de meydana çıkıyor. Hele çiçeklerin arasından çıkan mumların ışığı yüzlere tatlı bir renk, gözlere de parlaklık veriyor. Rönesans devrinin peri hikâyelerinde gi bi güzelliklerden yapılan bu sofradan insan teessüfle ayrılıyor. Fakat bunların hepsinin üstünde sizin ince ruhunuzdan çıkan öyle bir hususiyet var ki, onu evinize giren ilk bakışta görüyor.

— Beni methetmeyi bırakın da şu (Ledi Hebincer) i bana anlatın:

(Ledi Hebincer) yetmiş yaşını geçmiş bir İngiliz Hanımefendisidir. Babası elli sene evvel İngilterenin İstanbul sefirliğini etmiş. Sultan Hamit Sarayının bütün esrarlarına, inceliklerine vakıf olmuş, salonları bizim eski Türk işlemelerile doludur. Bir İngiliz evinde çay da tanışmıştık. Benim Türk olduğumu öğrenince bana çok sevgi gösterdi. Evine yemeğe çağırdı. O eski İngiliz kibarlığını yaşatan yemek salonuna hayran olmuştum. Yemek odası Rönesans stil üzerine düzenmişti. Sizinki gibi çıplak masanın üstüne küçük sırmalı işlemeli örtüler örtülmüş, bu örtüler de bizim sırmalı işlemelerden yapılmıştı. O devrin modası olan siyah demir şamdanlar hele o çiçekler, o köhne devrin köhne modasını ne kadar sevdiriyordu.

— Rönesans stiline bayılırım.

— Şimdi herkes bayılıyor, yemek masalarındaki bu küçük örtüleri, eski devirlerin şimdi biraz tadil edilmiş yeni modaları pek hoşa gidiyor. Kolaylığı da var...

— Londraya gittiğimiz zaman ben de hayran olmuştum. Meğerse çiçek yetiştirmek sanatı orada çok ileri gitmiş.

— Çiçek yetiştirmekten başka orada çiçekleri tanzim etmek için de mektepler var. Avrupanın karışık çiçekler tanziminde İngilizler kadar muvaffak olan bir millet gör medim. Çiçeğin bir İngiliz evinde yiyecek maddeler kadar mevkii büyüktür. Bir ev sahibi sizi, çiçekleri biraz solmuş, yahut çiçeksiz bir odaya almak mecburiyetinde kalsa büyük bir mahcubiyetle özür diler.

— Çiçeklerin o kadar güzel yetiştirilmesine sebep de belki bu rağbet diyelim ama bizde az mı çiçek severiz. bizde çiçeklerin halini acıklı bulmuyor musunuz?

— Hele o fıkara karanfiller, bir hayır sahibi çıksa da çiçekçiliği ıslâh etse memlekete büyük bir hizmet etmiş olurdu. Çiçek yetiştirmek için İstanbulun ıklimi son derece müsait. Güneş, su, rutubet, her şey var. Çiçeğin rağbeti de fevkalâde, ben kabahati çiçek yetiştiren lerin kayıtsızlığında buluyorum.

— Nasıl olsa geçer diye ehemmiyet vermiyorlar. Merakla, sevgi ile yetiştirmiyorlar ki...

— Çiçekten konuşurken hatırıma geldi. Dün Erenköyünde akrabadan birisine gitmiştim. Dönüşte Haydarpaşa vapurunda bizim bildiğimiz birinci mevkide oturuyordum Bu seferleri Paristen geldiğimdenberi birkaç defa yaptım. Fakat daima çıkılacak yere yakın oturduğum için dikkat etmemişim. Bu vapur Kadıköyden dolu gelmiş. Şu (Ülev) ismindeki büyük vapur, ben onu çok seviyorum. Geçenlerde bir gün de o vapurla Adaya gitmiştim. O gün vapurda Vali Beyle refikaları da vardı. Fakat onlar vapurun arkasında bir yere gittiler kayboldular. Ben de içimden: «Zahir hatırlar için de ayrı bir yer yapılmış olacak» diye düşündüm. Bir parça da şaşmıştım, ama fazla meşgul olmadım, Fakat dün....

— Merak etmeye başladım. Dün ne oldu?

— Hiç, elimde çiçeklerle vapura bindim. Dedim ya vapur dolu idi. Salonun sonuna yakın bir yerde oturdum. O vakit gözüme, tahta ile bölünmüş vapurun arkasında bir salon çarptı. O salonda iyi giyinmiş iki üç hanımla ayrı bir köşede oturan iki de Bey vardı. Ben orasını geçen günden beri hatırlıla rın salonu diye belleğim için: «Acaba bu bayanlar ve bu baylar da o salona hususi müsaade ile mi girmiş?» Diye düşündüm. Bizim çarşaflı devirlerimizde bu bölmelere alışmıştık. Fakat vapur bizim çarşaf devri gibi tarihe karışmış eski bir vapur değil... Sonra bakıyorum ki salon üst üste dolu da hiç kimse cesaret edip tahta perdeli salona giremiyor. Bu bendeki demokrasi hastalığını kurcaladı. İçimden bir isyan sesi çıktı. Nihayet bilet kontrol eden memura bu ayrı salonun hikmetini sordum. Adamcağız gayet tabii bir surette:

— Orası lüks kamaradır, dedi.

— Yaaa, öyle mi, acaip, e aradaki fark kaç kuruştur? Dedim. Memur:

— Beş kuruş on para, efendim. Dedi.

Fena değil, İstanbulda işittiğim bu lüks lâkırdısı boiluğunda beş kuruş on para ile lüksden heveslerini alsınlar. Fakat asıl gafı: «O lüks kamaradan çıkanların köprüde belki arabaları bekliyordur.» Diye düşünmüştüm. Bir de ne bakayım, Onlar da köprü üstünden tramvaya atladılar. Büyük bir alışkanlıkla tramvayın tepeden sarkan kayışlarına ellerini taktılar, O insan bastısının içinde birbirlerine çarpa çarpa yollarına gittiler.

— Bu vapurların lüks dedikleri kamaralarının ben aleyhindeyim. Bunlara enai kamarası adını taktım. İngilterede, Almanyada ne yer altı trenlerinde, ne de otobüslerde hiç bir mevki farkı yok. Hakiki lükse ulaşmak için büyük servetler lâzımdır. Memleketimiz gibi herkesin kendi halinde geçindiği bir memlekette her şeyin adını lüks koymak ve böyle bir takım yerler icat etmek gülünç olmuyor mu?

— Bizde lüks yok, yalnız adı var. Onu da ucuzlaşmış torik balığı gibi arabalara doldurup satıyorlar. Leylâcığım, asıl meseleyi unuttum. Ben bu hafta Ankaraya gidiyorum.

— Aaaa, e bizim haftalık telefonumuz ne olacak?

— Müsaadenizle ben oradan size telefonu yine açarım. Biraz da genç Ankaramızın güzelliklerini göreyim. Size onları birer birer anlatırım. Şimdilik gözlerinizden yanaklarınızdan öperim.

— Teşekkür ederim iyi seyahatler kardeşim.

Rebia T. BAŞOKÇU

ŞEHİR TİYATROSU TEMSİLLERİ
TEPEBAŞINDA İSTİKLÂL CADDESİNDE
DRAM KISMI KOMEDİ KISMI
BU AKŞAM Bugün saat 14 te Çocuk oyunu
Saat 20,30 da Akşam saat 20,30 da
Hürriyet Apartıman. DADI
Her gün gişede çocuk temsilleri için bilet vardır.
Beyazıt, Lâleli, Aksaray, Şehremini ve Topkapıya otobüs temin olundu.

BU AKŞAM
MELEK
sinemasında
BÜYÜK REJİSÖR ERNEST LUBİTSCH in ve
MARGARET SULLAVAN - JAMES STEWART - FRANK MORGAN
tarafından temsil edilen
AŞK İLÂNLARI
Nefis Komedisi takdim edilecektir.
Filme ilâve olarak: EN SON FOX dünya ve harp havadisleri.
DİKKAT: Bu gece için Loca kalmamıştır. Koltuklar sabahtan itibaren aldırılmalıdır. Tel: 40868

TEŞEKKÜR

Ziyaı ile çok müteellim olduğum refikamın cenaze merasimine iştirâk lûtfunda bulunan, çiçek gönderen meslektaş ve dostlarımıza ve candan bağlılık ve sevgi göstermiş olan talebelerime ve evimize gelmek zahmetini ihtiyar buyuran ve mektup ve telgrafla taziyette bulunan zevata samimî teşekkürlerimin arzına gazetenizin vesatetini rica ederim.

Dr. Akil Muhtar Özden

Yeni Neşriyat:

Yurt ve Dünya

Bu aylık mecmuanın üçüncü sayısı orijinal bir kapakla çıktı. İçindeki mevzular alâkaları ayrı sahalarda olan muhtelif okuyucu zümrelere hıtap edecek kadar mütenevvidir.

İki Paris

Fransız Parisi

Alman Parisi

Yazan: **Rebia Tevfik BAŞOKÇU**

— 26 —

Paris Sinemalarında Amerikan Filmleri Yerine Alman Komikleri Gösteriliyordu

— Açlıktan... Dedi. İki ayda on bir kilo kaybettim. Aldığımız gıda bize kâfi gelmiyor evde kalabalığız Elimizdeki yiyecek vesikalarını tamam alamıyoruz. Meselâ adam başına ayda bir kilo patates alınacak değil mi, biz de beş kişi olduğumuz için beş kilo alacağız. Fakat esnaf beş kiloyu birden vermiyor. Hafta daki yüz gram tere yağını da tamam alamıyoruz. Et derseniz haftada üç yüz gram etle nasıl yaşanır? O da her hafta yok.. Sabahtan akşama kadar dükkânların önünde nöbet bekliyoruz. Ömrümüz yiyecek aramakla geçiyor. İki aydır yumurta yüzü görmedik.

Bunları söyliyen bayan ömründe belki bir yumurta bile satın almamıştı. Kalabalık ailesinin içinde ra hatını pek sever ve evin bütün dü şünülecek şeylerini kocası yapardı. Hayatın güçlükleri bazı insanları ne hale getiriyor! Biz insanlar zora gelince biçare mahlûklar oluyoruz....

Ogün bu meyus, bitkin kadınla bir sinemaya girdik. Artık Amerikan filmlerinin yerine Alman komikleri gösteriliyordu. Alman filmlerinde monden hayatı tasvirde hiç beceriklilik gösterilmiyor.

Sinemada haftanın hâdiseleri gösterilirken İngilizlerin Almanyada son yaptığı tayyare hücumların da bir anda beş yüz kişinin ölümüne sebebiyet verdiklerini söyledikleri zaman sinemanın içinde bir alkıştır koptu.

Fakat ertesi günü gazeteler ve radyolar, bir daha sinemalarda Almanya aleyhinde harekette bulunulursa bütün sinemaların kapatılacağı ve sinemalardaki halkın hep birden tevkif edileceğini ve herkes ten adam başına iki bin frank ceza alınacağını ilân ettiler. Ve bizim o gün gittiğimiz sinema bir daha açılmamak üzere kapandı.

Bugünden sonra bütün sinemalarda haftalık vekayi gösterilmeden evvel halka sükûnette bulunmaları ihtar ediliyordu.

Bir müddet sonra Fransız filmleri de ortadan kalkmıştı. Sinema sahneleri hep Alman propaganda filmlerine tahsis edilmişti. Fakat halk bir kere merakını teskin ettikten sonra Alman filmlerinden büyük bir zevk almamaya başladı. Bu sebepten son zamanlarda birçok sinemalar tenhalıktan kapılarını kapamaya mecbur kaldılar.

Alman işgal kumandanlığı Paris teki Alman askerlerine birkaç büyük sinemayı tahsis etmiştir. Alman askerlerinin Fransızların gittiği sinemalara gitmesi ve Fransız filmi seyretmesi de yasak edilmişti.

Pariste Alman kalabalığı gittikçe artıyordu. Parisin muhafazası için bırakılan kırk beş bin askerden mâda asker ve sivil olarak iki milyon Almanın Pariste ikamet ettiğini söylüyorlardı. Resmî dairelerden mâda Paris civarında Versavda Nöyyide bütün sahipleri kaçan hususi büyük villâlar Almanlar tarafmdan işgal edilmişti. Halk arasında dolaşan rivayetlere göre o villâların eşyaları, antikaları da kamyonlarla Almanyaya nakledilmiştir.

Bu sivil Almanlar hususi temaslarında, Pariste ikametleri için şu sebebi gösteriyorlardı: İngiliz tayyare hücumlarından kaçmışlar ve Pariste pek rahat ediyorlarmış..

Almanyaya kamyonlarla eşya nakli hiç durmadan devam ediyordu. Meselâ bir cumartesi günü güpe gündüz (Foburg Sent Onore) deki büyük bir antikacı mağazası güya sahibinin Yahudi olması dolayisile tekmil soyulmuş, milyonlarca franklık antika eşyalar Berline gönderilmiş. Bir taraftan eşyalar nak ledilirken diğer taraftan da şampanya ve şarap depoları da boşaltılıp Berline sevkediliyordu.

Eylûl sonlarına doğru; kaçanların bir kısmı Parise avdet etmişti. Yeni gelenler yeniden muhacir facialarını anlatmakla bitiremiyorlardı. Paristen ve Fransanın şimalinden cenuba kaçanlar bu defa da İtalyanların tayyare hücumlarına uğramışlar, mitralyözlerin kurşunları altında ölmüşler.

Denebilir ki bir kısım Fransızlar da vatandaşlarına zulümde Alman ve İtalyanlardan geri kalmamışlar. Ortalıkta türeyen muhtekirler haziran sıcaklarının güneşi altında günlerdenberi sürüklenen ve susuzluktan ölmek derecesinde bulunan ihtiyarlara ve çocuklara bir bardak suyu (on frank) yani otuz kuruştan aşağı vermemişler, parası olmıyanlara yardımı büsbütün reddetmişler...

Tanıdıklarımdan bir kadının kocası beş milyon tutan bütün parasını arabasına alıp kaçarken yolda heyecan ve korkudan arabanın için de ölmüş.

Otomobilin içindeki ceset meydana çıkmışsa da beş milyon ortadan kaybolmuş. Yine yollarda elmaslarını ve servetlerini kaybedenlerin haddi hesabı yoktur.

İşgal edilmiş Fransa ile hür Fransa arasında muhabere yasak olduğu için bu haberler, ancak gelen yolculardan bu haberler alınıyordu.

Pariste büyük bir insan kalabalığı vardı. Fakat bu Paris bizim bildiğimiz Parise hiç benzemiyordu. Yüzlerde büyük bir yorgunluk, gözlerde daimî bir endişe... Kışa girerken açlık üzüntülerine bir de soğukta kalmak korkusu binmişti. Yeni nizamın katmerli maskelerinden her biri yavaş yavaş düştükçe halk kısmı bütün ümidini İngiliz zaferine bağlamağa başladılar.

Pariste olup bitenleri yine Londra radyoları haber veriyordu. Bu arada geçen 1914 harbinin mütareke günü olan on bir ikinci teşrinde üniversite talebesinin zafer âbidesi altında: Yaşasın de Gaulle diye bağırdıklarını ve bunu söyliyen talebelerden on dört kişinin Almanlar tarafından kurşuna dizildiğini de Fransızların bir çoğu İngilizlerden haber aldılar.

Bir aydanberi üniversitede dersler açılmıştı. Bu talebe vakasının ertesi günü Sorbondaki derse gittiğim zaman bizim profesörü üniversitenin geniş mermer taşlığında şaşkın bir halde dolaşırken gördüm Etrafını birkaç talebe sarmış, konuşuyorlardı. O aralık kâtibesi yanıma sokularak:

— Haberiniz var mı? Sorbonu kapattılar. Artık dersler kaldı. Dedi.

— Bunu tahmin etmiştim, dedim.

— Kabahat bizim talebelerde taşkınlık etmenin sırası mı? Şimdi ne yapacağız?

— Şimdi, dedim, kıymetli profesörümüz Sen Mişel caddesinde otururlar ve Alman propagandasına halk arasında devam ederler.

Kâtibe Hanım biraz bozuldu, fakat cevap vermedi. Çünkü profesör (××), (Antropoloji) derslerinde kendi de farkında olmadan bir düziye Almanların hesabına iş görüyordu. İşin iç yüzünü hiç karıştırmadan fazla hassasiyet tesirile midir, nedir, Almanların her hareketini bir harika gibi görüyor ve derslerinde bunları sıralı sırasın bir misal gibi göstermek isitiyordu.

(Arkası var)

DOKTOR DİYORKİ

İnsan Kanı İnsana İlâç

İnsan kanı insana ilâç olur mu? Bu sual çok eski zamanlardanberi hekimlerin dimağlarını işgal edip durmuştur.

Kan öyle bir cevherdir ki her dakika vücudün en ince damarlarile en ufak hücrelerine kadar yayılarak içindeki zengin maddelerle bedenin beslenmesine, kudret ve hayat kazanmasına yardım eder.

Muhtelif sebeplerin ve hastalıkların tesiri altında kanı azalan insanlar, sararıp solar. Kuvvetten düşer, ölüme doğru sürüklenirler. Böyle kansız kalmış olanlara sağlam bir insanın kanını vererek onları kurtarmak, hayat ve sıhhate kavuşturmak fikri, hekimlikte oldukça eskidir: (1492) yılında yani bundan tamam (449) sene evvel Papa Sekizinci İnosan ağır hastalanmış, kansız kalmış. Ölüm tehlikesi baş göstermiş. O zaman papayı çok seven üç genç, onu ölümden kurtarmak için, kanlarını feda etmiye razı olmuşlardı. Bunlardan alınan kan, papaya, içirmek suretile verilmişti. İnsandan insana kan nakline ait düşünceler, ilk defa, böylece tatbik mevkiine konulmutu.

Fakat sonradan anlaşılmıştır ki, sağlam insanın kanını hastaya içirmekle istenilen fayda elde edilemez. Ancak sağlamın damarından alınacak kanın - bozulmasına ve pıhtılaşmasına meydan kalmadan - hastanın damarına şırınga edilmek suretinde tatbikidir ki büyük ve kurtarıcı bir tesir gösterebilir.

Eski hekimler de bunun farkına varmışlar ve bir müddet sonra kan naklini damardan damara yapmışlardır. Fakat kanın esrarı bilinmeden yapılan bu nakiller, bazan çok fena neticeler vermiş, kan verilenlerden bazısının ölümüne sebep olmuştu. Bu ölümler neden olmuştur? Bu gibi kötü neticelerin önüne geçilmek için yapılan kan tetkikleri ne gibi neticeler vermiştir?

Bunları da sırasile bildireceğiz.

Dr. NURİ ERGENE

OKUYUCU mektupları

Mektuplar Yanlış Yere mi Gidiyor?

Bulunduğumuz yerde benim gibi bir çok arkadaşlarım ve vatandaşlarım şu müşkül vaziyetle karşılaşıyorlar. Bakınız Türkiyede Kırıkkaleye benzer bir kasaba daha vardır ki o da Kırklarelidir. İstanbuldan gönderilen mektuplarım çok defa Kırklareline gidiyor 8 - 10 günde seyahatten sonra geliyor. Bu yanlışlığı İstanbul postahanesinden yapıyorlar. Her zaman bu böyle oluyor. Sayın İstanbul postahanesinin müdürü hakikati öğrenmek için Kırklareli postahanesinden böyle mektupların gelip, gelmediğini sordururlarsa herhalde hakikati gizlemezler. Bu defa elime gelen mektup Kırklareline gitmiş 8 günde geldi. Acaba bunun önüne geçilemez mi?

Raşit Bozkurt

FER Dî ve İÇTİMAÎ hadiseler

ÖLENLER:

Ziraat Vekâleti Müsteşarı Öldü

Ankara, 25 (Telefonla) — Rahatsız bulunan Ziraat Vekâleti müsteşarı Aziz dün akşam vefat etmiştir. Kendisini herkese sevdirmiş olan bu kıymetli ziraatçinin vefatı Ankarada derin bir teessür husule getirmiştir. Merhumun cenazesi bugün kaldırılacaktır.

★ Eseyan orta okulu direktörü eski müderrislerden Ovadis Mesrupyan ölmüştür.

★ Konya Valîdat müdürlüğü memurlarından Bahtiyar pek genç yaşında olduğu halde ölmüştür.

★ Merhum General Eminin kayınvalidesi Bayan Fatma Konyada ölmüş ve Üçler kabristanına gömülmüştür.

NİŞANLANANLAR:

Merhum Bay Niyazinin kızı Lâman Tümerle Şirketihayriye memurlarından Reşat Akant nişanlanmışlardır.

Tekaüde sevkedilenler:

Konya orta okul direktörü Nazif Baydur tekaüde sevkedilmiştir.

EVLENENLER:

İzmir lisesi muallimlerinden merhum Necati Çiftçinin kızı Gönül Çiftçi ile Yerli Mallar Pazarı memurlarından Riyaz Kayıhan evlenmişlerdir.

GELENLER:

Dahiliye Vekâleti Müsteşarı Etem Aykut Ankaradan şehrimize gelmiştir. Bir kaç gün şehrimizde kalacaktır.

GİDENLER:

Şehrimizde bir müddettenberi tetkikler yapmakta bulunan Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdür muavini Hamit Turay tetkiklerini bitirerek Ankaraya avdet etmiştir.

★

Eminönü Halkevinden:

27/3/1941 Perşembe günü saat (17.30) da Büyük Millet Meclisi Reis vekili Sıvas mebusu Şemsettin Günaltay tarafından (Umumi Siyasi vaziyet ve millî birlik) mevzuunda bir konferans verilecektir.

Herkes gelebilir.

★

(Münakasa) Gazetesi Altı Yaşında

Matbuat âlemimizde altı senedenberi iktısadî ve malî neşriyatta bulunmak suretile tüccar, müteahhit ve çiftçilerimize kıymetli hizmetlerde bulunan (Münakasa) refikimiz altı yaşını idrak etmiştir. Münakasa gazetesi altı senedenberi fasılasız olarak neşriyatına devam eden ve bütün devlet teşkilâtile hususî müesseselerin müzayede ve münakasalarını günü gününe bildiren ağırbaşlı bir arkadaşımızdır.

Refikimizi tebrik eder ve mesaisinde muvaffak olmasını dileriz.

İngiltere Graçiani

(Başı 1 incide) —

miştir. Çünkü İngiltere hükûmeti Yugoslavyanın bulunduğu hususî coğrafî vaziyeti takdir etmektedir. Bu anlayış geçen harpte iki millet arasında teessüs eden dostlukla ahenktar olarak bugüne kadar idame ettirilmiştir. Binaenaleyh Yugoslav halkının Büyük Britanya halkına karşı sempatisini, ve hükûmet sistemler ve beynelmilel işler meselesinde görüş birliğini bilen İngiltere hükûmeti, Yugoslav hükûmetinin bitaraflık vaziyetini, Britanya İmparatorluğu iki milletin müşterek idealleri ni bu idealleri mahvetmek isteyen bir felsefeye karşı müdafaa ederken bile, kabul etmiştir. İngiltere hükûmeti, Yugoslav hükûmetinin bu bitaraflığı muhtelif şekillerde düşmanlarına müsait bir tarzda tefsir etmesine müsamaha ile bakmıştır. Çünkü İngiltere hükûmeti şu hususta temin ediliyor ve şuna güveniyordu ki mevzuubahis prensipler arasında bir karar vermek vakti geldiği zaman Yugoslavyanın menfaat ve kanaatleri, ve denenmiş an'aneleri yalnız bir intihaba müsaade edebilirdi. İngiltere hükûmeti, Yugoslav milletinin kendi davası olarak telâkki ettiği kendilerine temin edilen bir dava için mücadele eden milletlere zarar verecek ve ciddî zorluklar çıkaracak bir harekete Yugoslav hükûmetinin girişmiyeceğine tamamile inanıyordu.

2 — Binaenaleyh, Yugoslav hükûmetinin şimdi ansızın bir anlaşma imza etmeği düşündüğünü, ve bu anlaşma ile yalnız bitaraf vaziyetini terketmekle kalmayıp ayni zamanda Büyük Britanyaya düşman bir sisteme dahil olmak istediğini öğrenmekle hayret etti. Böyle bir anlaşma aktedildiği takdirde son zamanlardaki hâdiselerin ışığında Yugoslav milletinin zamanla daha derin bir surette bu sistemin içine çekileceğine işaret etmek mecburiyetindeyim.

3 — Hükûmetimi bu vaziyetten haberdar ediyor ve meşele hakkında talimat istiyorum.

4 — Bu esnada, Yugoslav hükûmeti tarafından düşünülen bu hareketin İngiliz hükûmeti tarafından müsamaha ile görüleceği hakkında bir kanaat yaratılmak için teşebbüslerde bulunulduğunu öğreniyorum. Böyle bir şeyi hakkı gösterecek hiç bir şeyin mevcut olmadığına ve hiç bir şeyin bu kadar hakikate aykırı olmıyacağını ekselânsınıza bildirmekle şerefyabım.

(Başı 1 incide) ⁎§⁎

şalî Rodolfo Graziani tabbi üzerine bu vazifelerinden affedilmiştir.

General İtalo Garibaldi Libya valiliğine ve Şimalî Afrikada İtalyan orduları başkumandanlığına tayin edilmiştir.

Ordu erkânıharbiye ikinci reisi kolordu kumandanı Mario Roatta erkânıharbiye reisliğine tayin edilmiştir.

General Francesco Rossi erkânıharbiye ikinci reisliğine tayin edilmiştir.

ARNAVUTLUKTAKİ İTALYAN BAŞKUMANDANI DEGİŞTİ

Atina, 25 (A.A.) — Dün, Yunan askerî sözcüsü, Arnavutluktaki İtalyan başkumandanı General Ugo Cavallero'nun yerine General Geloso'nun geçirilmiş olduğunu teyit etmiştir.

Ribentrop'un Nutku

(Başı 1 incide) +

ğına kani bulunuyoruz. Yabancı nüfuzu Balkanları çok defa büyük Avrupa ihtilâfları bir hareket noktası yapmışlardır. Almanyanın bu mıntakalarda araziye müteallik veya siyasî hiçbir menfaati olmadığını resmen beyan ediyorum. Almanyanın bugünkü yegâne gayesi, yabancı bir devleti Avrupa harbine devam imkânlarını bulabilmek için bu sahayı ele geçirmesine mâni olmaktan ibarettir. Almanyanın nihaî hedefi, bu mıntakayı ebedî sulha kavuşturacak bir nizamın kurulmasını temin etmektir. Avrupa için çok ehemmiyetli olan Balkanlarda bu nizam âdil ve makul prensiplere istinaden kurulacaktır ve bu prensipler iktısadî imkânları inkişaf ettirerek bunlardan istifadeyi çoğaltacak ve herkesin nef'ine olarak refahı temin edecektir.

Yugoslavya Üçlü Pakta Girdi

(Başı 1 incide) ★

büyük elçisi general Oşima ile Yugoslav başvekili B. Svetkoviç ve hariciye nazırı B. Markoviç imzalamışlardır. Protokol şudur:

Bir taraftan Alman, İtalyan ve Japon hükûmetleri, diğer taraftan da Yugoslav hükûmeti, murahhaslarının imzalarile aşağıdaki hususatı müşahede ederler:

Madde: 1 — Yugoslavya, Berlinde 27 eylûl 1940 da Almanya, İtalya ve Japonya arasında aktedilen pakta iltihak eder.

Madde: 2 — Üçlü paktın 4 üncü maddesinde derpiş edilen muhtelit teknik komisyonlar Yugoslavyanın menfaatlerine müteallik meselelerle meşgul olduğu takdirde komisyon müzakerelerine iştirak etmek üzere Yugoslav mümessilleri davet olunacaktır.

Madde: 3 — Üçlü paktın metni protokola raptedilmiştir.

İşbu protokol, almanca, talyanca, japonca ve yugoslavca yazılmıştır. Her metin muteber olacaktır.

İşbu protokol imzası günü mer'iyete girmektedir.

Yugoslavyanın üçlü pakta iltihakı hakkındaki bu protokolun imzası münasebetile Mihver devletleri Yugoslav hükûmetine metinleri ayni olan notlar göndermişlerdir. Alman hükûmetinin notları şudur:

Bay başvekil;

«Alman hükûmeti tarafından tavzif edilmiş olarak Alman hükûmeti namına ekselânsınıza aşağıdaki hususatı arzetmekle müftehirim:

Alman hükûmeti, Yugoslavyanın bugün vukubulan üçlü pakta iltihakı münasebetile Yugoslavyanın toprak hâkimiyetine ve tamamlığına her an riayet edeceği kararını teyit eyler.

Hürmetlerimin kabulünü rica ederim.

Von Ribbentrop

Bay başvekil;

Yugoslavyanın üçlü pakta iltihakı münasebetile bugün yapılan konuşmalara atfen, Mihver devletleri hükûmetlerile Yugoslav hükûmeti arasında hasıl olan anlaşmayı Alman hükûmeti namına işbu nota ile teyit etmekle müftehirim.

Bu anlaşma mucibince, Mihver devletleri harp esnasında asker kıtalarının veya asker kıtaları nakliyatının Yugoslav topraklarından geçmesine müsaade etmesini Yugoslavyadan istemiyeceklerdir.

Hürmetlerimin kabulünü rica ederim.

Von Ribbentrop

Belgrad, 25 (A.A.) — Yugoslavyanın üçlü pakta iltihakı, bugün öğle üzeri Viyana'da imzalanacaktır.

Öğrenildiğine göre, bu imzanın uyandırabileceği aksülâmeli nazarı dikkate alan Mihver, pakta konulması icap eden askerî mahiyette şeraitten ve hattâ Alman harp malzemesinin Yugoslav arazisinden geçmesi şartından dahi vazgeçmiştir.

CEBELÜTTARIKTA HAREKETE HAZIR GEMİ KAFİLELERİ

Algesiras, 25 (A.A.) — Mühim bir gemi kafilesi, Cebelüttarıktan harekete hazırlanmaktadır. Dün, bir zırhlı, 1 tayyare gemisi, 5 torpito ve bir çok ticaret gemisi Cebelüttarıka gelmiştir.

Parti Grupunda

Ankara, 25 (A.A.) — C. H. P. Meclis Grupu umumî heyeti bugün «25/3/941» salı günü saat 15 de Reis vekili Trabzon mebusu Hasan Saka'nın reisliğinde toplandı:

Celsenin açılmasını müteakip kürsüye gelen Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu; son 15 günlük siyasî hâdisler arasında bizi alâkadar edenleri izah ettikten ve bu mevzulara müteallik olarak söz alan hatiplerin beyanatına ve sordukları suallere icap eden cevabı izahatta bulunduktan sonra ruznamede müzakere edilecek başka madde kalmadığından saat 16,30 da celseye nihayet verildi.

Dahiliye Vekâleti Müsteşarlığı

Ankara, 25 (Telefonla) — Rahatsızlığına binaen mezun bulunan Dahiliye Vekâleti müsteşarı Ethem Aykut Samsun vilâyetine tayin edilecek ve yerine de Emniyeti umumiye müdürü Ali Rıza Çelik getirilecektir.

Millî Oyunlarımız

Ankara, 25 (Telefonla) — Cümhuriyet Halk Partisi, memleketin muhtelif mıntakalarındaki millî oyunların tesbit ve bunların unutulmamasını temin etmek maksadile bütün teşekküllerine ehemmiyetli bir tamim göndermiş, millî oyunların genç elemanlara öğretilmesini istemiştir.

Söylendiğine göre, memleketin her tarafında millî oyunlar için yetiştirilecek gençlerden ekipler husule getirilecek ve bunlar, yurdun her tarafında dolaşarak millî rakısları, hususiyetlerini kaybettirmeden göstereceklerdir.

Telgraf, Telefon ve Ajans Haberleri

Yugoslavyada 30,000 Kişinin Mihver aleyhine Tezahüratı

Belgrat, 25 (A.A.) — Reuter: Yugoslav halkı, hâdiselerin inkişafından bihaber tutulmaktadır. Fakat haberlerin tereşşüh ettiği her yerde halkın aksülâmeli gayet şiddetli olmuştur.

Dün Krauyevats'da, 30 bin kişi mihver aleyhine tezahürlerde bulunmuştur.

İstifa eden Ziraat Nazırı B. Kubroloviç, Bosnada seçim dairesi olan Banyaluka'da 10 bin kişi tarafından hararetle karşılanmıştır.

Dün Belgratta bir çok beyanname dağıtılmıştır. Bu beyannamelerde, hükûmet azası, «13 milyon halkın mukadderatı hakkında hiffetle karar vermiş hainler» olmak üzere itham edilmektedir.

Beyannamede ayrıca şöyle denilmektedir:

«Üçlü paktı istemiyoruz, esir olmak istemiyoruz, talimat istemiyoruz, mihverle alâkadar turistler istemiyoruz. Hürriyet için her şeye hazırız. Düşmanlarımıza bir şey vermiyeceğiz.»

Nazırların trenini Viyanaya götürmek için bir makinist bulmakta güçlükler çekilmiştir. Bir çok makinist bundan imtina etmiştir. İmtina edenler arasında, cesaretinden dolayı kendisine en yüksek Yugoslav nişanı verilmiş olan birisi de vardır.

★

YUGOSLAVYANIN MOSKOVA ŞEFİRİ İSTİFA ETTİ

Moskova, 25 (A.A.) — Stefani ajansından:

Yugoslavyanın Moskova sefiri istifa etmiştir.

YUNANİSTANDA İNFİAL

Atina, 25 (A.A.) — Yugoslavyanın üçlü pakta iltihak edeceği haberi, Yunanistanda derin bir infialle karşılanmıştır. Yugoslavyanın kararı, «arkadan vurulmuş bir hançer darbesi» olarak tavsif edilmektedir.

Ufku Berraklaştıracak Bir Tebliğ

(Başı 1 incide) +⁎+

deklârasyonla vaziyete berraklık vermeği muvafık görmüştür.

Bizim Sovyetlerle olan münasebetlerimizin ta Atatürkle Lenin arasındaki dostluğa dayanan güzel an'aneleri vardır. Ve esasen Sovyetlerle aramızdaki ademitecavüz paktı dolayısile komşu memleketten bize karşı dostane olmıyan bir hareket beklememekteydik. Böyle olmakla ve şayiaların asılsız olduğunu bilmekle beraber, umumî dünya vaziyetinin malûm karışıklığı içinde Sovyetler deklârasyonunun ifade ettiği teyit büyük bir kıymeti haizdir.

Deklârasyonun ikinci maddesinde, kendimizi müdafaa için bir tecavüze karşı harbetmek mecburiyetinde kaldığımız takdirde komşu memleketin Türkiyeye karşı «vaziyetinin mahiyetini tamamile takdir eden bir anlayışla bitaraf kalacağı» beyan edilmiştir. Bu hâlisane sözlerden dolayı teşekkürlerimizi bildirdik ve biz de müşabih ve mukabil beyanatta bulunduk.

Demek ki her iki taraf, üçüncü bir devlet tarafından tecavüze uğrarsa diğerinin tam bitaraflığına güvenebilecektir.

Bunun haricinde tebliğde hiç olmayan mana ve maksatlar aramağa kalkışmamalıdır.

Ankara ve Moskovada neşredilen tebliğ, ancak, iki memleket arasındaki ademitecavüz prensipini nazik bir dakikada ve dostane bir ruh içinde teyit eden ve vaziyeti berraklaştırmağa hizmet eden bir vesikadır.

Balkanlar üzerinde kara bulutlar biriktiği bir dakikada Sovyet Rusyanın, ufku bu şekilde berraklaştırmağa hizmet etmesini aramızda mevcut dostluğun yeni bir tezahürü sayarız. Bunun, hedef tuttuğu maksada, yani Balkan sulhunun muhafazasına hizmet edebilmesini de dileriz.

Ahmet Emin YALMAN

Gideceğimiz Yol Muayyendir

(Başı 1 incide) —

bahsetti. Söze başlarken mümtaz dinleyicilerimi saygı ve sevgi ile selâmlarım.

Hepiniz biliyorsunuz ki Türkiye Cümhuriyeti kurulduğu günden itibaren haricî siyasetinde değişmez bir esas kabul etmiştir. Bu esas yurdu sulhtan ayırmamak, dünya sulhunun muhafazası için de elinden gelen gayreti samimî olarak sarfetmektir.

Hatip bundan sonra hiç bir milletin toprağında gözü olmıyan, hiç bir memlekete karşı ihtiras ve kin beslemiyen Türkiyenin vaziyetine temas etmiş ve demiştir ki:

— Görüyorsunuz ki aziz vatandaşlar, bizim bu kadar sulhperverliğimize rağmen, dün sesini uzaklardan duyduğumuz haricî tehlike bugün hudutlarımıza kadar dayanmıştır.

Bir iki hafta evvel yurdunu ve istiklâlini yabancı kuvvetlere teslim eden Bulgaristan, komşumuzdur. Dört buçuk aydanberi malzemece ve adetçe kendinden çok üstün bir düşmanla Helenizmin esatirî devirlerini hatırlatan bir kahramanlıkla çarpışan Yunanistan ise hem komşumuz, hem dostumuzdur.

Görüyorsunuz ki bütün bu samimî sulhperverliğimize rağmen haricî tehlike bugün emniyet sahamıza girmiş, aziz varlığımız için tehditkâr bir mahiyet almıştır.

Devletler ve milletlerarası münasebetlerde sözün, teminatın, hatta yazılı muahedelerin hiç bir kıymeti kalmadığı, hukuku düvel, hukuku millel esaslarının gülünç bir hurafe telâkki edildiği bir zamanda yaşıyoruz. Mihver devletlerinin bugüne kadar tezahür eden hareketleri gösteriyor ki, harp harici kalmak isteyen bir milletin yurdu da günün birinde haklı ve meşru hiç bir sebep olmaksızın tecavüze uğrayabilmektedir.

Yeni nizam maskesi altında gizlenen siyasetin hakikî mahiyet ve gayesi henüz sarih surette ifade edilmemiştir. Bu siyasetin Avrupada ve binnetice bütün dünyada tam ve kat'i bir hâkimiyet kurmak, mihverciilerden başka milletleri istiklâllerinden soymak, onları mihver hâkimiyeti altında mihverciler hesabına çalıştırmak olduğu iddia edilmektedir.

Eğer yeni nizam bu tasvir edilen şekilde amansız bir tahakküm ve esaret çemberi ise, küçük milletler için artık hayat ve inkişaf imkânı kalmamış demektir. Çünkü tasvir edilen yeni nizama göre yeryüzü halkı biri mebu milletler, diğeri tâbi ve serf milletler olmak üzere ikiye bölünecektir.

Dün ve bugün kendi yurtlarında mes'ut ve müstakil hayat süren milletler bu gaye tahakkuk ettiği takdirde artık siyasî varlıklarına, idarî ve iktısadî istiklâllerine veda etmiş, hürriyet ve refah ümitlerini ebediyen yetirmiş olacaklardır.

Şemsettin Günaltay, böyle bir siyasetin Fir'avunlar devrinin hortlaması demek olacağını işaret etmiş ve böyle bir amansız siyasetin yirminci asırda bütün beşeriyete tatbikını düşünebilen dimağlar bulunacağına insanın inanacağı gelmiyor, demiştir.

Hatip bundan sonra mihvercilerin Akdeniz havzasına inhisar eden politikalarını genişletmek maksadile 1940 eylûlünde Japonya ile bir üçlü pakt imza ederek bütün dünyayı aralarında paylaştıklarını anlatmış ve bunun adalet ve hak duygularına bağlı insanlarda ruhtan kopan bir isyan doğurmasının mümkün olmadığını söyliyerek ezcümle demiştir ki:

— Tarihin derinliklerine gömülen devirlerdenberi hür ve müstakil yaşamağa alışmış olan, daha dün mağlûp ve bütün müdafaa vasıtalarından mahrum olmasına rağmen hürriyet ve istiklâli için dünyanın en büyük galip devletlerine tek başına karşı koyan ve senelerce uğraşarak nihayet muvaffak olan bir millet böyle bîaman bir nazariyeye taraftar olamaz.

Hatip Millî Şefimizin Kurultaydaki açılış nutuklarından bazı parçalar alarak sözüne devam etmiş ve mihverin bir rüknü olan Mussolini İtalyasının vaziyetine temasla demiştir ki:

— Mussolini İtalyasının sevgili yurdumuz hakkındaki ihtiraslarını açıkça ilân ve bu gayeye müteveccihen haksız ve sebepsiz Arnavutluğu işgal etmesi, İngiltere ile ittifakımızı tesri eden sebebi pek güzel izah edebilir.

Bütün Akdenizi çeviren memleketleri zaptederek eski Roma İmparatorluğunu ihya etmek hırsına kapılan İtalya, eski Romalıların istilâ yolunu takiben ve tıpkı onlar gibi Arnavutluğa girince, bizim için Akdeniz ve Yakınşarkta hayatî menfaatleri bizimle müşterek olan ve denizlere hâkim bulunan İngiltere ile anlaşmaktan başka yol kalmamıştı. Bu sayededir ki bugüne kadar Yakınşarkta sulhun muhafazası temin edilebildi.

Şemsettin Günaltay devletimizin haricî siyasetinde takip ettiği yol ve alınan tedbirleri anlattıktan sonra sözüne şöyle devam etmiştir:

— Emniyetimiz ihlâl edilmek istendiği gün, Yakınşark bir harp sahası olacaktır. Türk milleti için gidilecek yol muayyendir. Bu yol son ferdimize kadar anayurdu, atalarımıza lâyık bir kahramanlıkla müdafaa yoludur.

Hatip müteakiben Türkün Çanakkalede yarattığı büyük ve şanlı müdafaaları safha, safha anlattıktan sonra Çanakkalede, İstiklâl Harbinde bizimkinden kat kat faik harp vasıtalarile mücehhez kuvvetler karşısında kahraman Türk ordusunun bir an bile endişeye düşmediğine işaret etmiş ve ordumuzun bugünkü kudret ve kabiliyetini tebarüz ettirerek demiştir ki:

— Devlet her türlü harp hazırlığını vaktinde ve istenilen şekilde tamamlamak için sistemli ve plânlı bir çalışma nizamı kurmuştur.

Şemsettin Günaltay birliğimizin, Türk varlığının kuvvet ve satvet kaynağı olduğunu söyliyerek bunu herkesten iyi takdir buyuran Millî Şefimizin bütün milletin tam ve kat'i sözbirliğile Cümhurreisliğine intihap edildiklerini hatırlatmış ve takip edilen yüksek siyaset sayesinde bugün vatanımızda hiç bir memlekette görülemiyen tam bir huzur mevcut olduğunu anlatmış ve sözüne şöyle devam etmiştir:

— Sevgili vatandaşlarım. Büyük Millî Şefimizin etrafında sarsılmaz bir kale, imanlı ve şuurlu bir ordu halindeki topluluğumuzu bir kat daha sıklaştıralım. Millî kudretimize, Millî Şefimizin rüyet ve uzak görüşüne güvenle birdenbire başgösterecek vaziyetler karşısında sarsılmaksızın dimdik duralım. Yeni Türkiyenin millî şiarı ancak böyle bir durum olabilir.

Emsalsiz bir güvenimiz de, en tehlikeli, en korkunç harp meydanlarında, en karışık, en çetin siyasî mücadelelerde kudret ve mehabetini bütün cihana tanıtmış, Türkün mukus taliine evvelâ İnönünde, sonra da Lozanda parlak kurtuluş ufukları açmış olan Büyük Şef İnönünün böyle bir hengâmede başımızda bulunmasıdır. Bu ebediyen hür ve müstakil yaşaması mukadder olan Türk milleti için en kutlu bir talidir.

Hatip Atatürkün gençleştirme hamlesinden bahsederken ezcümle şunları söylemiştir:

— Bu hamle bütün nesli ruhundan sarsan, onu beyin felcinden, kan donmasından kurtaran, ona dedelerinin hayat kuvvetlerini, canlılık hareketlerini, şeref basamaklarını, başarma hamlelerini göstererek bütün milleti ayni umumî irade ile millî mirasın mükellefiyetlerini yapmağa çağıran diriltici ve terbiye edici kutsî bir hamledir.

Onun, bu hamleyi yaptıran sesi en asude zamanlarda olduğu kadar, en korkunç anlarda da kulaklarımızı daima ve daima çınlatmalıdır.

Türk gençliğine şunu anlatacağız ki bu vatan, her gençten bedeni kuvvetli, ahlâk ve seciyesi kuvvetli bir Türk vatanperveri, Türk vatanperverliğinin, Türk kahramanlığının müşahhas bir timsali olmağı bekler.

Vatandaşlar, bugün bütün dünya tarihinin en zorlu zamanlarından birini, büyük bir haile devrini yaşıyoruz. Bu büyük ve tahammür eden zamanın, bu yeni bir dünya doğumu sancıları içinde kıvranan asrın uyandırıcı sesine kulaklarımızı açalım. Hergün, her saat büyük bir dünya zelzelesi tehdit edip duruyor. Bunu sarsılmaz, metanet ve şuurlu bir irade ile karşılamak için bize hiç eksilmiyen, hiç tükenmyen bir kuvvet lâzımdır. Bu kuvvet büyük azmin kuvvetidir. Milletin kendi bütünlüğünden doğan kudretini hissetmesinden mütevellit cengâverlik ruhudur. Bu ruh bize ırk vergisi, atalar mirasıdır.

Aziz dinleyiciler, herkes için bütün fertler için insan olmak sıfatile müşterek ve mukaddes bir durum vardır: Mücadele.

Esasen yaşamak ta mücadele etmek değil midir? Böyle olduğuna göre şu buhranlı zamanlarda her Türk hayatın soluğune göğsünü açmalı, ciğerlerine metanet havası içirmelidir.

Bize mukadderatın zorluğunu, hayatın tehlikelerini neş'e ile karşılayan, boralar, fırtınalar, kıyametler karşısında sarsılmıyan bir ruh ve milletin yaratacağı kahramanca bir hayat lâzımdır. Bu ruh eşsiz birer zafer güneşi halinde asırların güzarişi arasında tarihimizi parlatan ve parlatacak olan Caldıranı, Mohaçı ve nihayet Anafarta, İnönü, Sakarya ve Dumlupınarı yaratan ruhtur.

Bu kahramanca hayat büyük tehlikeler karşısında millet için duyulan ulvî ve heybetli heyecandır. Bir heyecan ki saf Türk seciyesini, sağlam ırk kuvvetini, eğilmez ve şuurlu Türk iradesini ifade eder ve hiç bir tehlike karşısında sönmez.

Yunan Millî Bayramı

Yevmî Emirler ve Mesajlar

Atina, 25 (A.A.) — Yunanistan'ın 1821 senesinde istiklâlinin ilânı gününün yıl dönümü olan 25 mart bayramının tesidi merasimi, pazar günü kralın ve başvekil Corizis'in huzurunda millî gençlik teşkilâtının yapmış oldukları bir geçit resmi ile başlamış ve bu geçit resmine muazzam bir halk kütlesi iştirak etmiştir.

Majeste Elenler Kralının Yevmî Emri

Atina, 25 (A.A.) — Majeste Elenler kralı, Yunan ordusu başkumandanı General Papagos'a aşağıdaki emri yevmiyi göndermiş ve bu emri yevmî derhal orduya tamim edilmiştir:

Başkumandan,

«Yunanistan, bugün en asîl yıl dönümünü, bir avuç cesur insanın milletimizin hürriyetini ve yeniden dünyaya geldiğini ilân etmiş oldukları günü tes'it ediyor. Şimdi bugün hepimizin düşüncesi, büyük babalarının eserleri zıyaa uğramasın diye kanlarını dökmüş olanlardır. Cesur, baş eğmez, azimkâr ve kahraman askerlerimiz arslanlar gibi dövüşüyorlar, bahriyelilerimiz denizlerimizde dolaşıyorlar. Tayyarelerimiz milletin hürriyetini ve şerefini müdafaa için havalarda geziyorlar. General, yüksek zabitten son nefere kadar bütün ordu mensuplarına pederane temenniyatımı ve derin muhabbetlerimi bildirmenizi rica ederim. Size harp salibi nişanının birinci rütbesini ihda ederim.

İmza: İkinci George

Başvekil Korizis ve ordu başkumandanı General Papagos da millî bayram münasebetile birer emri yevmî neşretmişlerdir.

B. Çörçil'in Mesajı

Londra, 25 (A.A.) — Reuter:

Yunan millî bayramı münasebetile başvekil B. Churchill Yunan milletine aşağıdaki mesajı göndermiştir:

«Bu unutulmaz günde bütün medeniyet âleminin Yunan milletine karşı duyduğu hürmete ben de bir hürmet nişanesi ilâve etmek isterim.

Biz İngilterede Byron'un hayatını feda ettiği davanın mukaddes olduğunu biliyoruz ve bunun için de o davanın kazanılmasına yardım etmek kararındayız.

Hariciye nazırı Eden de Korizis'e bir mesaj göndermiştir.

Adisababa Yolunda

(Başı 1 incide) ×

ababa - Cibuti demiryolu üzerinde bulunan Diredaua'ya giden güzel bir yol vardır. Düşman kısmı küllisi Adisababa'ya 160 kilometre kadar mesafede bulunan Avaş ırmağı hattına çekilmektedir. Düşmanın burada son bir mukavemet göstermek teşebbüsünde bulunması muhtemeldir. Cenubî Afrika kuvvetlerine mensup zırhlı otomobillerin yardımile Cicigaya zapteden diğer müfrezeleri denize doğru tahminen 320 kilometre katederek bir hafta evvel Berbera'ya çıkan İngiliz kuvvetlerile birleşmişlerdir. Diğer kuvvetleri, 32 kilometre mesafeyi 30 saatte katetmişler ve mukavemete raslamaksızın yollarında bulunan Tugujale ve Hargeira'yı işgal etmişlerdir. Buramo istikametinde tepelerde intizamsız kaçmakta olan İtalyan garnizonlarının yakalanmasına ramak kalmıştır.

Her Gün On Satır — S. G. SAVCI

1 Büyük Millet Meclisi Reis Vekili B. Şemseddin Günaltay dün Üniversite salonunda dünya ahvali önünde Türkiyenin vaziyetini belirten bir konferans verdi.

2 Biz bu konferansı dinlerken, tehlike hudutlarımıza geldiği bir sırada vaziyeti bütün açıklığile meydana vuran ve Türkiyenin herhangi bir tecavüz karşısında kendisine çizdiği muayyen yolu büyük ve şüphe götürmez bir vüzuhla ortaya koyan Şemseddin Günaltay'ın

3 değil, on sekiz milyon Türkün bir ağızdan konuştuğu hissine kapıldık. Bizi daima emniyet içinde yaşatan da, on sekiz milyon

4 Türkün bir Türk halinde müttehit oluşu değil midir?

5

6

7

8

9

10

MEMLEKETTEN haberler

Kahramanlık Destanının Tarihi

Güzel ve Türk Edirne

28 Yıl Önce Bugün Elimizden Zorla Alınmak İstenmişti

Güzel Edirneden bir görünüş. Uzakta Mimar Sinanın yarattığı şaheser Selimiye camii

Edirne (Vatan) — Bugün Edirnemizin Balkan Harbinde uğradığı işgal felâketinin yirmi sekizinci yıldır. Edirneliler, 26 marta raslayan bu karagünün elîm hatıralarını yadedeceklerdir. Türklük için çok ibretli safhaları olan bu karagünün Edirnede bıraktığı tesirleri izale için bütün Edirneliler bugün bir toplantı yapacaklardır. Bu toplantıda işgal dolayısile şehrin ve şehirlilerin maruz kaldıkları hâdiseler bütün gençliğe anlatılacak ve bu topraklarda şehit düşen vatandaşların ruhları taziz edilecektir. Edirnenin müdafaasını canlarını feda etmek suretile başaran kahramanlarımız dahi saygı ile anılacaktır. Güzel ve Türk Edirnemizin müdafaası Türkün en şanlı menakıplerinden birini teşkil eder. Hamaset ve kahramanlık mefhumlarının kıymetli birer delilini tasvir eden bu müdafaa, Türk tarihinin de en parlak sayfalarından birini yaldızlamıştır.

Bir Halk Sandığı Açılıyor

Bursa (Vatan) — İktısat Vekâletince görülen lüzum üzerine, şehrimizde bir halk sandığı tesis edilecektir. Vekâlet memurlarından Ata Evcim bu iş hakkında şehrimizde tetkikat yapmaktadır. Sandığın bu ay içinde açılacağı söylenilmektedir.

★ Şehrimizde fanilâ ve çorap yapan sanatkârlar arasında bir kooperatif kurmağa teşebbüs etmişlerdir. İcap eden formaliteler bugünlerde ikmal edilecek ve derhal faaliyete geçilecektir.

★ Merinos yetiştiricileri teşvik etmek ve Merinos koyunlarını çoğaltmak için her sene olduğu gibi bu sene de Ziraat Vekâleti tarafından. Atıcılarda bir koç ve koyun sergisi açılmıştır. Teşhir edilen koçlar arasında birinciliği Armut köylü Mustafa kazanmış ve yüz lira mükâfat almıştır.

★ Koza ve teferruatının lisansa tâbi tutulması fabrikatörlerimiz tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Şimdiki halde elde bulunan eski kozaların mahsulün döküm zamanına kadar idare etmiyeceği kanaati piyasadaki satışlar üzerinde müsait tesirler bırakmıştır. Bu suretle yükselen ipek fiyatları normal vaziyete gelmiş ve bugünlerde ipeklerimiz 18 ile 18,50 lira arasında muamele görmüştür.

★ Tütün piyasası hararetini muhafaza etmektedir. Bu hafta İstanbuldan yeni alıcı ve eksperler gelmiştir. Bunlar tüccar elinde bulunan 939 mahsulünden kalan stokları kâmilen satın almışlardır. Yeni alıcılar, piyasadan mal almakta müteredditolan tüccarları harekete geçirmiştir.

El Dokuma Tezgâhları Taammün Ettiriliyor

Ankara (Hususî) — İstanbul vilâyetine bağlı köylerde el dokuma tezgâhlarının taammümü ve köylüye el dokumacılığının öğretilmesi hususunda İstanbul Vilâyeti Köycülük bürosunun mesaisi İktısat Vekâletince memnuniyete şayan görülmüş ve köylünün iktısadî refahına büyük hizmetler yapacak olan bu faaliyetlere devam olunması İstanbul vilâyetine bildirilmiştir.

Manisa Adliyesinde Tebeddülât

Manisa (Vatan) — Şehrimiz Müddeiumumiliğine Fatsa sorgu hâkimi Nedim Barlas, mahkeme azalığına Boyabat hukuk hâkimi Ekrem Güven, sekizinci derece sulh hâkimliğine terfian Manisa hâkimi Necati Barol, sekizinci derece Manisa ağırceza mahkemesi azalığına terfian Manisa ağırceza mahkemesi azası Emin Boke tayin edilmişlerdir.

Ödemişte Bir Cinayet

İzmir, (Hususi) — Ödemişin Zeytinlik köyünde bir cinayet olmuştur. Sebebi yine bir kadın meselesidir.

Halil oğlu İsmail Çavdar adında kırk altı yaşında bir adam gece yarısından sonra köy kahvesinden evine döndüğü sırada, öte denberi karısı ile alâkası bulunduğundan şüphelendiği köylülerden Mevlût oğlu İsmail Kayıhanı, evin avlusunda saklanmıya çalışırken görmüş ve seslenmiş:

— Kimdir oraya saklanan?..

O esnada İsmail Kayıhan da görüldüğünü ve saklanmanın bir fayda vermiyeceğini anlamış, tutulacağını farketmiş olacak ki, hemen kaçmıya kalkışmıştır. Fakat, muvaffak olamamış, rakibi kendisini önlemiş ve göğüslemiştir. Bu sırada İsmail Kayıhan bıçağını çekerek hücuma geçmiş, rakibi de eline geçirdiği bir kazma sapı ile kendini müdafaa etmiştir. Bu suretle ateşlenen kavga neticesinde İsmail Kayıhan başından ve kolundan ağır surette yaralanmıştır.

Vakayı haber alan jandarma yaralıyı Ödemiş hastahanesine, İsmail Çavdarı da hapishaneye göndermiştir. Kayıhan başından aldığı yaranın tesirile biraz sonra ölmüştür.

Tarsus Belediyesi Çalışıyor

Tarsus (Hususi) — Belediyemiz İstas yolu ile Atatürk bulvarının iki taraflarına parktan itibaren turunç ve palmiye ağaçları diktirmek üzere icap eden hazırlıklara başlamıştır.

Konyada Talebe Yurdu

Konya (Hususi) — Konyada talebeler için bir yurt yaptırılması karar altına alınmıştır. Binanın keşif bedeli 16,129 liradır. Yakında bir müteahhide ihale olunacaktır.

İlkmektebi Bitiremiyenlere Gösterilen Kolaylık

Manisa (Hususi) — Manisa Halkevi muhtelif sebeplerle ilk tahsilini ikmal edemiyen yurddaşlar için bir kurs açmağı faydalı görerek alâkadar unsurlarla temas etmiş ve muvaffak olmuşlardır. Kurs 24/3/941 tarihinde faaliyete geçmiştir. Bu kursa iştirak eden yurddaşlar 1/6/941 tarihinde yapılacak imtihan neticesinde muvaffak olurlarsa kendilerine ilk okul diploması verilecektir.

Kocaeli Umumî Meclisi

İzmit, 25 (A.A.) — Kocaeli umumî meclisi bütçeyi tasvip ederek mesaisini bitirmiştir. Vilâyetin 941 bütçesi 895,088 lira olarak kabul olunmuş ve bu miktarın 239,538 lirası hususî muhasebeye, 342,658 lirası maarife, 162,085 lirası nafıaya, 50,972 lirası da sıhhat işlerine tahsis edilmiştir.

200 Dokuma Tezgâhı

İzmit, 25 (A.A.) — İktısat Vekâleti Sanayi Umum Müdürlüğü tarafından Kocaeliye gönderilmesi kararlaştırılmış bulunan 200 dokuma tezgâhının birinci partisi gelmiştir. Vekâlet ayni zamanda bir de dokuma ustası göndermiştir. Bu usta vilâyetin muhtelif yerlerinde açılacak ve birer ay müddetle devam edecek olan kurslarda dokumacılık hakkında dersler verecektir. İlk olarak Kandırada açılacak kursa şimdiden 130 vatandaş kaydedilmiş bulunmaktadır.

Niğdede Kır Koşusu

Niğde, 25 (A.A.) — Pazar günü burada Ulukışla, Aksaray, Nevşehir ve Niğde atletlerinin iştirakile 600 metrelik bir kır koşusu yapılmış, takım itibarile Niğde birinci, Ulukışla ikinci. Ferdî olarak ta Ulukışladan Mehmet birinci, Niğdeden Emin ikinci, yine Niğdeden İzzet üçüncü, Aksaraydan Cevat dördüncü olmuştur.

BORSA

25 MART 941

	Kapanış
Sterlin	5,2025
Dolar	132,20
Drahmi	0,99
Peçeta	12,845
Dinar	3,1525
Yen	30,915
İsveç Kronu	30,875

Esham ve Tahvilât

	L.	K.
1933 Türk Borcu I	18	85
1918 İstikrazı dahili	21	75
1938 İkramiyeli	19	95
1933 İkramiyeli Ergani	20	18
1934 Sıvas - Erzurum	19	32
1932 Hazine Tahvilleri	60	50
1934 » »	15	50
1935 » »	29	50
1938 » »	52	85
Anadolu Demiryolu Tahvili	42	50
Demiryolu Mümessil Senet	38	50
T. C. Merkez Bankası	109	
Osmanlı Bankası	26	50
T. İş Bankası (Nama muhar.)	10	15
Aslan - Eskihisar Çimento Ş.	7	60
» » Müessis Hissesi	10	
Şirketi Hayriye	26	
Türk Altını (Reşat)	24	90
Türk Altını (Hamit)	23	90
Türk Altını küçük (Hamit)	23	75
Türk Altını küçük (Aziz)	22	85

1 LİRA
İDRAR TAM TAHLİLİ
Beyoğlunda Ağacamii karşısında Bursa sokak No. 1. yeni açılan kimya lâboratuarında halka kolaylık olmak üzere yalnız (Pazartesi) günleri BİR LİRA ücretle idrar tam tahlili yapılmaktadır.

DOKTOR-KİMYAGER
CEVAD TAHSİN
İDRAR - KAN - KAZURAT
vesairenin tahlillerini yapar. Divanyolu ortasında Tel. 23334

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş
KUPONLU VADELİ MEVDUAT
PARANI BURADA İŞLET

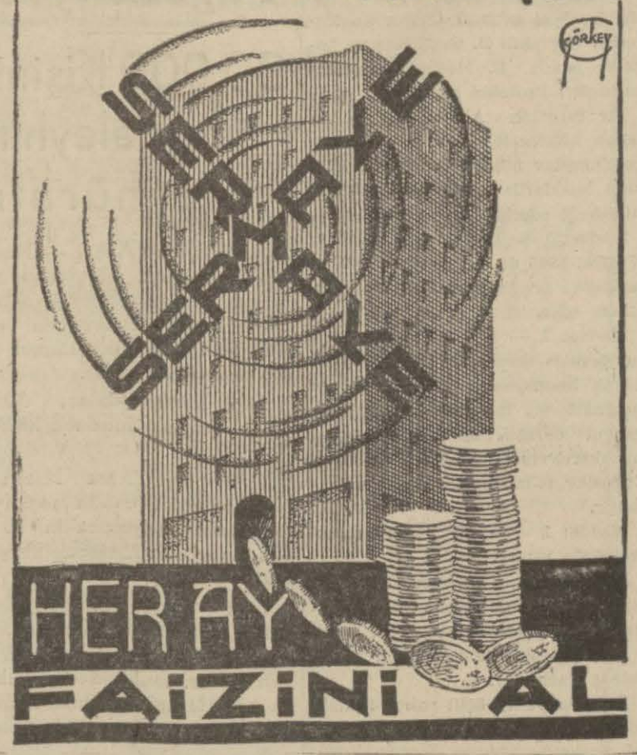

Türkiye Cumhuriyeti
Ziraat Bankası
Kuruluş tarihi: 1888.— Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.
Para tirenlere 28.000 lira ikramiye veriyor

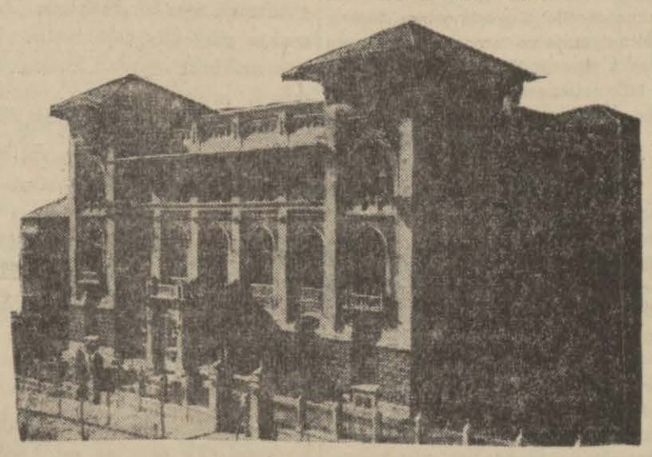

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet	1,000	liralık	4,000 lira	100 adet	50	liralık	5,000 lira
4 »	500	»	2,000 »	120 »	40	»	4,800 »
4 »	250	»	1,000 »	160 »	20	»	3,200 »
40 »	100	»	4,000 »				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.
Kur'alar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eylül, 11 Birincikânunda çekilecektir.

DOKTOR
HORHORONİ
Eminönü Nimet Abla gişesi önündeki muayenehanesinde her gün hastaları kabul eder.
Tel. 24131

VATAN Gazetesi
İLÂN FİYATLARI Kuruş

Başlık maktu olarak	750
1 inci Sayfa Santimi	500
2 » » »	350
3 » » »	300
4 » » »	100
5 » » »	75
6 » » »	50

Abone Ücreti
Türkiye dahilince:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
1400	750	400	150 Kr.

Hariç memleketler:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
2700	1410	800 Kr.	yoktur

DOKTOR
ÇİPRUT
Cildiye ve Zühreviye Mütehassısı Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartımanı
Tel: 43353

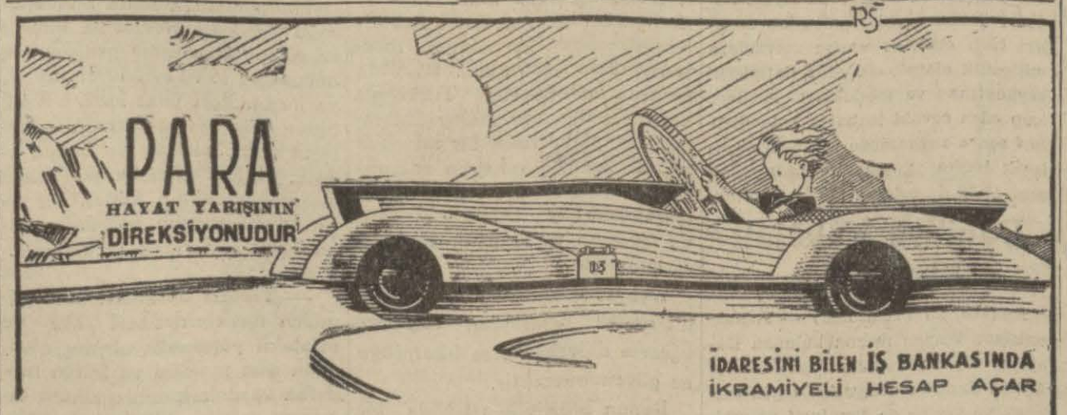

T. İŞ BANKASI
Küçük Tasarruf Hesapları
1941 İKRAMİYE PLÂNI
KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet	2000	liralık	= 2000.— L.
3 »	1000	»	= 3000.— »
2 »	750	»	= 1500.— »
4 »	500	»	= 2000.— »
8 »	250	»	= 2000.— »
35 »	100	»	= 3500.— »
80 »	50	»	= 4000.— »
300 »	20	»	= 6000.— »

Soğuğa Karşı Tedbir Alınız
Yalnız sıkı giyinmek kâfi değildir. Cebinizde bir kaşe
GRİPİN
de bulundurunuz!

GRİPİN

Üşütmekten mütevellit baş, diş, adale, ağrılarile kırıklığı ve emsaline karşı en seri, en kat'i tesirli ilâçtır.
Lüzumunda günde3 adet alınır. Taklitlerinden sakınınız ve her yerde puflu kutuları ısrarla isteyiniz.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden

1 — İdaremizin İstanbul bira fabrikasında bira imalâtından meydana gelen ve 1.6.941 tarihinden 31.5.942 tarihine kadar birikeceği tahmin olunan «350» kazan küspe açık arttırma usulile ihale olunacaktır.

2 — Muhammen bedeli «3500» lira, yüzde 15 muvakkat teminatı «525» liradır.

3 — Arttırma 4.4.941 cuma günü saat 15 te Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki satış komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartname sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

5 — İsteklilerin arttırma için tayin olunan gün ve saatte yüzde 15 miktarındaki teminat paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (2024)

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: AHMET EMİN YALMAN
Basıldığı Yer: VATAN MATBAASI

Emlâk ve Eytam Bankasından:

— 1 —

Esas No.	Yeri	Kıymeti	Cinsi	Mesahası	Teminatı
878	Rumelihisarı, Haci Kemalettin mah. Türbe sok. eski 31, yeni 43	4157.—	Arsa	831.30 M2	831.—
1427	Sarıyer, Büyükdere Çivici sokak eski 14, yeni 20	72.—	Bahçeli hanenin 5/6 his.	Takriben 64.40 M2	14.—
2335	Üsküdar, Çengelköy Kuleli Hüseyin Paşa seddi, Hasanpaşa seddi aşağı No. eski 1	34.—	Arsa	86.18 M2	6.—
2594	Sarıyer, Yeniköy Çifte fabrika sokak No. eski 17	51.—	Arsa	Takriben 73. M2	10.—
2710	Bebek mahallesi, Dere Sokak eski 22, yeni 24	114.—	Bahçeli ev	252 M2	22.—
2788	Sarıyer, İstinye Neslişah Sultan mah. eski Değirmen, yeni Hamam sok. eski 61, yeni 8	178.—	Ev	200.50 M2	35.—
2989	Sarıyer, Bü. dere Mektep sok. eski 7, yeni 4	292.—	Evin 3/4 his.	39.50 M2	58.—
3024	Kandilli, Dolaparkası eski Kilise ikinci sok. eski 2, yeni 6.	8.—	Arsanın 1/3 his.	92 M2	1.—
3094	Sarıyer, Bü. dere Duvarcı so. eski 5, yeni 19	44.—	Arsa	Takriben 147 M2	5.—
3095	Sarıyer, Bü. dere, Dere içi so. eski 18 yeni 16	86.—	Arsa	Takriben 114.43 M2	17.—
3096	Sarıyer, Bü. dere, Dereiçi so. eski 9, 11	31.—	Arsa	40.95 M2	6.—

— 2 —

215	Kandilli, Mezarlık so. eski 26	1000.—	Tarla	46150.50 M2	200.—
216	Kandilli, Mezarlık so. eski 27	1400.—	Tarla	670 dönüm 2 evlek 6 zira	840.—
492	Kuzguncuk, Bahriye Doğramacı so. eski 1, yeni 35/1	34.—	Arsa	64814.25 M2 86.17 M2	6.—
493	Kuzguncuk, Delikoç, Ayazma çıkmazı so. eski 9 mükerrer, yeni 22	46.—	Arsa	229.80 M2	9.—
494	Kuzguncuk, İstirati kalfa so. eski 4, yeni 2/1	6.—	Arsa	28.72 M2	1.—
496	Beylerbeyi, Bostancıbaşı Abdullahağa mah. eski Aziziye, yeni Arabacılar so. eski 7. yeni 17, 19	1430.60	Tarla	14306 M2	286.—
497	Beylerbeyi, Bostancıbaşı Abdullahağa mah. Hacı Ömer efendi İstavroz so. eski 5, yeni 7	310.—	Tarla	3097 M2	62.—
499	Beylerbeyi, Bostancıbaşı Abdullahağa mah. Rasimağa sok eski 6, yeni 4.	357.—	Tarla	17870 M2	714.—
505	Çengelköy, Kaldırımyolu so. eski, yeni 37	3677.—	Tarla	183860.48 M2	735.—
1490	Sarıyer, Tarabya, Kolçiyari so. eski 104, yeni 92, taj 84	150.—	Ev	Takriben 30 M2	30.—
1547	Çengelköy, eski Bekâr deresi, yeni Çakaldağı so. eski 4, yeni 5	79.—	Köşklü bağın 9/108 his.	3686 M2	57.—
2281	Beykoz, Kavakdere cad. eski 73. 75 yeni 61. 63	285.—	Ev ve dükkânın 2/3 his.	81.58 M2	15.—
2569	Sarıyer, Yeniköy, Ayanikola so. eski 13, yeni 17	68.—	Arsa	68 M2	10.—

Yukarda adres ve tafsilâtı yazılı gayri menkullerden: «1» numara altında bulunanlar açık arttırma ve «2» numara altında bulunanlar pazarlık suretile ve peşin para ile satılacaktır. İhale 10 Nisan 941 perşembe günü saat ondadır. Müzayede sırasında verilen bedel mukadder kıymeti geçtiği takdirde taliplerin teminatlarını yüzde yirmi nisbetinde arttırmaları ve mühür kullananların mühürlerini noterden tasdik ettirmeleri lâzımdır.

İsteklilerin pey akçesi, nüfus tezkeresi ve üç kıta fotografla birlikte bildirilen gün ve saate kadar şubemiz emlâk servisine gelmeleri. ((867/2326)

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (11900) lira olan 20000 Kg. Külçe kurşun (11/4/1941) cuma günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (892) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14) on dörde kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2328)